

EUROPA-
KOMMISSIONEN

Bruxelles, den 12.12.2022
C(2022) 9343 final

MEDDELELSE FRA KOMMISSIONEN

Retningslinjer for statsstøtte til bredbåndsnet

INDHOLD

1.	INDLEDNING	3
2.	ANVENDELSESOMRÅDE, DEFINITIONER, TYPER BREDBÅNDSNET	5
2.1	Anvendelsesområde.....	5
2.2	Definitioner	6
2.3	De forskellige typer bredbåndsnet.....	8
2.3.1	Faste ultrahurtige accessnet.....	8
2.3.2	Mobile accessnet	9
2.3.3	Backhaulnet	10
3.	VURDERING AF FORENELIGHED I HENHOLD TIL TRAKTATENS ARTIKEL 106, STK. 2	10
4.	VURDERING AF FORENELIGHED I HENHOLD TIL TRAKTATENS ARTIKEL 107, STK. 3, LITRA C)	12
5.	STØTTE TIL ETABLERING AF BREDBÅNDSNET.....	13
5.1	Første betingelse: fremme af udviklingen af en økonomisk aktivitet	13
5.1.1	Net, der fremmer økonomiske aktiviteter.....	13
5.1.2	Tilskyndelsesvirkning	14
5.1.3	Overholdelse af andre bestemmelser i EU-retten.....	14
5.2	Anden betingelse: Støtten må ikke uretmæssigt påvirke samhandelsvilkårene på en måde, der strider mod den fælles interesse	14
5.2.1	Støttens positive virkninger.....	14
5.2.2	Behov for statslig intervention	15
5.2.3	Støttens egnethed som politikinstrument	24
5.2.4	Støttens proportionalitet	28
5.2.5	Gennemsigtighed, rapportering og overvågning af støtten	38
5.3	Negative virkninger for konkurrencen og samhandelen	38
5.4	Afvejning af støttens positive virkninger i forhold til de negative virkninger for konkurrencen og samhandelen	39
6.	FORENELIGHEDSVURDERING AF FORANSTALTNINGER TIL UDBREDELSE AF TJENESTERNE.....	39
6.1	Sociale vouchers.....	40
6.2	Konnektivitetsvouchere.....	42
6.2.1	Første betingelse: fremme af udviklingen af en økonomisk aktivitet.....	42
6.2.2	Anden betingelse: Støtten må ikke uretmæssigt påvirke samhandelsvilkårene på en måde, der strider mod den fælles interesse	42
7.	GENNEMSIGTIGHED, RAPPORTERING, OVERVÅGNING.....	44
7.1	Gennemsigtighed.....	44
7.2	Rapportering.....	45

7.3	Overvågning	45
8.	PLAN FOR EFTERFØLGENDE EVALUERING.....	45
9.	AFSLUTTENDE BESTEMMELSER	47

MEDDELELSE FRA KOMMISSIONEN

Retningslinjer for statsstøtte til bredbåndsnet

1. INDLEDNING

1. Konnektivitet er en vigtig byggesten i den digitale omstilling. Det er af strategisk betydning for vækst og innovation inden for alle økonomiske sektorer i Unionen og for social og territorial samhørighed.
2. Unionen har fastsat ambitiøse konnektivitetsmål i gigabitmeddelelsen¹, meddelelsen Europas digitale fremtid i støbeskeen², meddelelsen Det digitale kompas³ samt forslaget til Europa-Parlamentets og Rådets afgørelse om etablering af politikprogrammet for 2030: Vejen mod det digitale årti⁴ (forslag til "politikprogrammet for det digitale årti").
3. I gigabitmeddelelsen opstillede Kommissionen følgende konnektivitetsmål for 2025: a) alle europæiske husholdninger, både i landdistrikterne og i byerne, skal have adgang til internetkonnektivitet med en downloadhastighed på mindst 100 Mbps, som kan opgraderes til 1 Gbps b) samfundsøkonomiske drivkræfter som digitalintensive virksomheder, skoler, hospitaler og den offentlige forvaltning skal have adgang til en downloadhastighed på mindst 1 Gbps og en uploadhastighed på mindst 1 Gbps c) alle byområder og større transportveje skal have uafbrudt 5G-dækning⁵.
4. I meddelelsen om Europas digitale fremtid i støbeskeen forklares det, at udtrykket "100 Mbps, og som kan opgraderes til gigabithastighed" afspejler Kommissionens forventning om, at husholdningerne, efterhånden som tiåret skrider frem, i stigende grad vil have brug for en hastighed på 1 Gbps⁶.
5. Meddelelsen om det digitale kompas fastsætter et konnektivitetsmål for 2030 om, at alle husstande i Unionen skal være forbundet til et gigabitnet⁷, og alle befolkede områder skal have adgang til 5G⁸. I forslaget om politikprogrammet for det digitale årti understreges følgende: "Behovet for båndbredde til upload og download i samfundet som hele vokser konstant. Senest i 2030 bør net med gigabithastigheder

¹ Meddelelse fra Kommissionen til Europa-Parlamentet, Rådet, Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget af 14. september 2016, Konnektivitet med henblik på et konkurrencedygtigt digitalt indre marked — På vej mod et europæisk gigabitsamfund (COM(2016) 587 final).

² Meddelelse fra Kommissionen til Europa-Parlamentet, Rådet, Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget af 19. februar 2020, Europas digitale fremtid i støbeskeen (COM(2020) 67 final).

³ Meddelelse fra Kommissionen til Europa-Parlamentet, Rådet, Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget af 9. marts 2021 – Det digitale kompas 2030: Europas kurs i det digitale årti (COM(2021) 118 final).

⁴ Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets afgørelse om etablering af politikprogrammet for 2030 – Vejen mod det digitale årti (COM(2021) 574 final, 2021/0293 (COD)).

⁵ Afsnit 3 i gigabitmeddelelsen.

⁶ Slutnote 3 i meddelelsen om Europas digitale fremtid i støbeskeen.

⁷ På det nuværende udviklingsstadium kan fiber til hjemmet, fiber til bygningen og effektive kabelnet (mindst DOCSIS 3.1) levere downloadhastigheder på 1 Gbps.

⁸ Afsnit 3.2 i gigabitmeddelelsen.

være tilgængelige på overkommelige vilkår for alle, der har behov for eller ønsker det."⁹.

6. For at nå Unionens mål for 2025 og 2030 er der behov for tilstrækkelige investeringer. Sådanne investeringer foretages hovedsagelig af private investorer og kan om nødvendigt suppleres med offentlige midler i overensstemmelse med statsstøttereglerne.
7. Covid-19-pandemien understregede den betydning, som velfungerende elektroniske kommunikationsnet har for mennesker, virksomheder og offentlige institutioner. Den 27. maj 2020 fremlagde Kommissionen sit forslag til en større genopretningsplan for at afbøde de økonomiske og sociale konsekvenser af pandemien, NextGenerationEU¹⁰. Genopretnings- og resiliensfaciliteten, som blev oprettet ved Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2021/241¹¹, er en del af denne plan. En af de vigtigste prioriteter i genopretnings- og resiliensfaciliteten er at støtte den digitale omstilling gennem konnektivitetsforanstaltninger, der navnlig tager sigte på at slå bro over den digitale kløft mellem byområder og landdistrikter og afhjælpe markedssvigt med hensyn til etablering af effektive net. Forordning (EU) 2021/241 kræver, at hver medlemsstat afsætter mindst 20 % af de tildelte midler til foranstaltninger, der fremmer den digitale omstilling.
8. Desuden kan elektroniske kommunikationsnet bidrage til at nå bæredygtighedsmålene. Unionens mål om klimaneutralitet senest i 2050 som fastsat i den europæiske grønne pagt¹² og i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2021/1119¹³ kan ikke nås uden en grundlæggende digital omstilling af samfundet. Et af de afgørende elementer i Unionens digitale omstilling er udviklingen af sikre og velfungerende elektroniske kommunikationsnet, der bidrager til at fremme Unionens vigtigste miljømål. Samtidig vil selve de elektroniske kommunikationsnet skulle blive mere bæredygtige og energi- og ressourceeffektive.
9. Sektoren for elektronisk kommunikation har gennemgået en omfattende liberaliseringsproces og er nu undergivet sektorregulering. Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2018/1972¹⁴ udgør rammebestemmelserne for elektronisk kommunikation.
10. Konkurrencepolitikken og navnlig statsstøttereglerne spiller en vigtig rolle med hensyn til at opfylde målene i den digitale strategi og udvikle en koordineret

⁹ Betragtning 7 i forslaget til politikprogrammet for det digitale årti.

¹⁰ Meddelelse fra Kommissionen til Europa-Parlamentet, Det Europæiske Råd, Rådet, Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget af 27. maj 2020, Et vigtigt øjeblik for Europa: Genopretning og forberedelser til den næste generation (COM(2020) 456 final).

¹¹ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2021/241 af 12. februar 2021 om oprettelse af genopretnings- og resiliensfaciliteten (EUT L 57 af 18.2.2021, s. 17). Se også Rådets forordning (EU) 2020/2094 af 14. december 2020 om oprettelse af et EU-genopretningsinstrument til støtte for genopretningen efter covid-19-krisen (EUT L 433I af 22.12.2020, s. 23).

¹² Meddelelse fra Kommissionen til Europa-Parlamentet, Det Europæiske Råd, Rådet, Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget af 11. december 2019, Den europæiske grønne pagt (COM(2019) 640 endelig).

¹³ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2021/1119 af 30 juni 2021 om fastlæggelse af rammerne for at opnå klimaneutralitet og om ændring af forordning (EF) nr. 401/2009 og (EU) 2018/1999 ("den europæiske klimalov") (EUT L243 af 9.7.2021, s. 1).

¹⁴ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2018/1972 af 11. december 2018 om oprettelse af en europæisk kodeks for elektronisk kommunikation (EUT L 321 af 17.12.2018, s. 36).

investeringsstrategi for konnektivitet. Formålet med statsstøttekontrol i bredbåndssektoren er at sikre, at statsstøtte resulterer i en større bredbåndsdækning og -anvendelse, end det ville være tilfældet uden statslig intervention. Samtidig skal den understøtte tjenester af højere kvalitet til mere overkommelige priser og konkurrencefremmende investeringer. Statsstøtte bør så vidt muligt begrænse risikoen for fortrængning af private investeringer, ændring af de kommercielle investeringsincitamenter og i sidste instans konkurrencefordrejninger, som strider mod den fælles interesse.

11. I 2020 iværksatte Kommissionen en evaluering af bredbåndsuretningslinjerne fra 2013¹⁵ for at vurdere, om de stadig var egnede til formålet. Resultaterne¹⁶ viste, at reglerne i princippet havde fungeret godt, men at der var behov for målrettede tilpasninger for at tage hensyn til de seneste ændringer på markedet og den seneste teknologiske udvikling samt til den lovgivningsmæssige udvikling og de nuværende prioriteter¹⁷.

2. ANVENDELSESOMRÅDE, DEFINITIONER, TYPER BREDBÅNDSNET

2.1 Anvendelsesområde

12. For at forhindre, at statsstøtte unødigt fordrejer eller truer med at fordreje konkurrencevilkårene i det indre marked og påvirker samhandelen mellem medlemsstaterne betydeligt, fastsættes i artikel 107, stk. 1, i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde princippet om forbud mod statsstøtte. I visse tilfælde kan statsstøtte dog være forenelig med det indre marked i medfør af traktatens artikel 107, stk. 2 og 3.
13. Medlemsstaterne skal anmelde enhver plan om at yde statsstøtte til Kommissionen i henhold til traktatens artikel 108, stk. 3, medmindre støtten vedrører en af de kategorier, der er undtaget fra anmeldelseskravet i henhold til traktatens artikel 109¹⁸.
14. I disse retningslinjer redegøres der for, hvordan Kommissionen på grundlag af traktatens artikel 106, stk. 2, artikel 107, stk. 2, litra a), og artikel 107, stk. 3, litra c), vil vurdere foreneligheden af statsstøtte til etablering og udbredelse af faste og mobile bredbåndsnets og -tjenester.
15. Statslige interventioner, der ikke opfylder en af betingelserne i traktatens artikel 107, stk. 1, udgør ikke statsstøtte. De skal derfor ikke underkastes vurderingen af foreneligheden i disse retningslinjer.

¹⁵ Meddelelse fra Kommissionen af 26. januar 2013, EU-retningslinjer for statsstøttereglerne anvendelse i forbindelse med hurtig etablering af bredbåndsnets (EUT C 25 af 26.1.2013, s. 1) ("bredbåndsuretningslinjerne" fra 2013).

¹⁶ Se arbejdsdokumentet fra Kommissionens tjenestegrene om resultaterne af evalueringen af 7.7.2021 (SWD(2021) 195 final).

¹⁷ Se arbejdsdokument fra Kommissionens tjenestegrene — Executive summary of the evaluation of the State Aid rules for broadband infrastructure deployment af 7.7.2021 (SWD(2021) 194 final).

¹⁸ F.eks. Kommissionens forordning (EU) nr. 651/2014 af 17. juni 2014 om visse kategorier af støttes forenelighed med det indre marked i henhold til traktatens artikel 107 og 108 (EUT L 187 af 26.6.2014, s. 1).

16. Navnlig udgør EU-finansiering, der forvaltes centralt af Unionens institutioner, agenturer, fællesforetagender eller andre EU-organer, og som ikke direkte eller indirekte er under medlemsstaternes kontrol¹⁹, ikke statsstøtte.
17. Støtte til etablering og udbredelse af bredbåndsnet og -tjenester må ikke ydes til kriseramte virksomheder som omhandlet i Kommissionens rammebestemmelser for statsstøtte til redning og omstrukturering af kriseramte ikkefinansielle virksomheder²⁰.
18. Ved vurderingen af støtte til en virksomhed, der ikke har efterkommet et krav om tilbagebetaling efter en tidligere afgørelse fra Kommissionen, hvor tildelt støtte er erklæret ulovlig og uforenelig med det indre marked, vil Kommissionen tage hensyn til det støttebeløb, der endnu ikke er tilbagebetalt²¹.

2.2 Definitioner

19. I disse retningslinjer forstås ved:
 - a) "bredbåndsnet": et elektronisk kommunikationsnet som defineret i artikel 2, nr. 1), i direktiv (EU) 2018/1972, der leverer elektroniske kommunikationstjenester til bredbånd ("bredbåndstjenester")
 - b) "accessnet": det segment af et bredbåndsnet, der forbinder backhaulnettet med slutbrugerens lokaler eller enheder
 - c) "fast accessnet": et bredbåndsnet, der leverer datatransmissionstjenester til slutbrugere på et fast sted ved hjælp af en række forskellige teknologier, herunder kabel, digital abonnentlinje ("DSL"), optisk fiber og trådløs teknologi
 - d) "fast ultrahurtigt accessnet": et fast accessnet, der leverer bredbåndstjenester med en downloadhastighed på mindst 100 Mbps ("faste ultrahurtige bredbåndstjenester")
 - e) "mobilt accessnet": et trådløst kommunikationsnet, som leverer konnektivitet til slutbrugere på et hvilket som helst sted i det område, der er dækket af nettet, og som anvender én eller flere IMT-standarder ("International Mobile Telecommunications")
 - f) "backhaulnet": den del af et nettet, der forbinder accessnettet med backbonenettet. Det er den del af nettet, hvor slutbrugernes trafik aggregeres
 - g) "backbonenet": det hovednet, der forbinder backhaulnet fra forskellige geografiske områder eller regioner

¹⁹ Det gælder f.eks. finansiering under Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2021/1153 af 7. juli 2021 om oprettelse af Connecting Europe-faciliteten og om ophævelse af forordning (EU) nr. 1316/2013 og (EU) nr. 283/2014 (EUT L 249 af 14.7.2021, s. 38).

²⁰ Meddelelse fra Kommissionen, Rammebestemmelser for statsstøtte til redning og omstrukturering af kriseramte ikke-finansielle virksomheder, afsnit 2.2 (EUT C 249 af 31.7.2014, s. 1).

²¹ Se dom af 13. september 1995, TWD mod Kommissionen, forenede sager T-244/93 og T-486/93, EU:T:1995:160, præmis 56. Se også meddelelse fra Kommissionen: Kommissionens meddelelse om tilbagesøgning af ulovlig og uforenelig statsstøtte (EUT C 247 af 23.7.2019, s. 1).

- h) "aktivt net": et bredbåndsnet med aktive komponenter (f.eks. transpondere, routere og switches, aktive antenner) og passive komponenter (f.eks. kabelkanaler, master, mørk fiber, gadeskabe og mandehuller)
- i) "infrastruktur": et bredbåndsnet uden nogen aktiv komponent, som typisk omfatter fysisk infrastruktur som defineret i artikel 2, andet afsnit, nr. 2), i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2014/61/EU²² og kabler (herunder sorte fiberkabler og kobberkabler)
- j) "spidsbelastningsperiode": det tidspunkt på dagen med en typisk varighed på en time, hvor netbelastningen normalt er på sit højeste
- k) "spidsbelastningsvilkår": de vilkår, som nettet forventes at opleve i "spidsbelastningsperioden"
- l) "lokaler, som infrastrukturen går igennem": slutbrugerens lokaler, som en operatør kan levere bredbåndstjenester til på anmodning fra slutbrugere og senest fire uger fra datoen for en sådan anmodning (uanset om sådanne lokaler allerede er tilsluttet nettet). Den pris, som operatøren opkræver for at levere sådanne bredbåndstjenester til slutbrugernes lokaler, må ikke overstige de normale tilslutningsgebyrer. Det betyder, at prisen ikke må omfatte ekstra eller ekstraordinære omkostninger i forhold til almindelig handelspraksis og under alle omstændigheder ikke må overstige den sædvanlige pris i den pågældende medlemsstat. Denne pris skal fastlægges af den kompetente nationale myndighed
- m) "relevant tidshorisont": en tidshorisont, der anvendes til at verificere planlagte private investeringer, og som svarer til den tidsramme, som medlemsstaten har fastsat for etableringen af det planlagte offentligt finansierede net, fra tidspunktet for offentliggørelsen af den offentlige høring om den planlagte statslige intervention og indtil nettets idriftsættelse (dvs. indtil leveringen af engros- eller detailtjenester starter på det offentligt finansierede net). Den relevante tidshorisont, der tages i betragtning, må ikke være kortere end to år
- n) "overbygning": etablering af et offentligt finansieret net ud over et eller flere eksisterende net i et bestemt område
- o) "fortrængning": en økonomisk virkning af en statslig intervention, der kan afskrække, forhindre, mindske eller endda stoppe private investeringer. Det kan f.eks. være tilfældet, hvis private investorer oplever, at deres oprindelige eller planlagte investering bliver mindre rentabel på grund af statsstøtten til en alternativ investering, hvilket kan medføre, at de beslutter at reducere, standse eller ændre deres investeringer, trække sig helt ud af markedet eller beslutte ikke at gå ind på et nyt marked eller i et nyt geografisk område
- p) "væsentlig forbedring": en væsentlig forbedring, der opnås af de offentligt finansierede net, og som medfører betydelige nye investeringer i bredbåndsnettet og betydelig ny kapacitet på markedet i form af tilgængelige

²² Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2014/61/EU af 15. maj 2014 om foranstaltninger for at reducere omkostningerne ved etablering af højhastighedsnet til elektronisk kommunikation (EUT L 155 af 23.5.2014, s. 1).

bredbåndstjenester, -kapacitet eller -hastighed eller andre relevante karakteristika ved nettet samt konkurrence

- q) "digital kløft": kløft mellem de områder eller regioner, der har adgang til tilstrækkelige bredbåndstjenester, og dem, som ikke har.

2.3 De forskellige typer bredbåndsnet

20. Med henblik på vurdering af statsstøtte sondres der i disse retningslinjer mellem faste ultrahurtige accessnet, mobilaccessnet og backhaulnet som beskrevet nærmere i afsnit 2.3.1, 2.3.2 og 2.3.3. "Faste ultrahurtige accessnet" og "mobile accessnet" anvendes synonymt med henholdsvis "faste net" og "mobilnet". Alle de hastigheder, der er nævnt i disse retningslinjer, er angivet under spidsbelastningsvilkår.

2.3.1 Faste ultrahurtige accessnet

21. På det nuværende teknologiske udviklingstrin findes der forskellige typer faste ultrahurtige accessnet, herunder: a) fiberbaserede net (FTTx)²³ og b) avancerede opgraderede kabelnet, der som minimum anvender standarden "DOCSIS 3.0"²⁴. Trådløse net såsom visse faste trådløse accessnet²⁵ og satellitnet²⁶ kan også levere faste ultrahurtige bredbåndstjenester.

²³ FTTx henviser til forskellige typer net, herunder fiber til bygningen (FTTB), fiber til hjemmet (FTTH), fiber til lokalerne (FTTP) og fiber til gadeskabet (FTTC). FTTC-net er imidlertid kun i stand til at levere faste ultrahurtige tjenester, når de anvendes med vektorisering med sløjfer over en vis længde (teknologi, der forbedrer ydeevnen af VDSL (digital abonnentlinje med meget høj hastighed)).

²⁴ DOCSIS står for "Data Over Cable Service Interface Specifications". Det er en internationalt anerkendt telekommunikationsstandard, som udvikler og danner grundlag for flere generationer af specifikationer (DOCSIS 1.0, DOCSIS 1.1, DOCSIS 2.0, DOCSIS 3.0, DOCSIS 3.1 osv.). På det nuværende trin i markedsudviklingen er der udarbejdet specifikationer for DOCSIS 4.0.

²⁵ F.eks. faste trådløse accessnet baseret på 5G-teknologi og muligvis også andre trådløse teknologier, der omfatter faste radioløsninger, navnlig den næste generation af wi-fi (Wi-Fi6).

²⁶ Satellitbaserede løsninger anvendes i øjeblikket i nogle tilfælde i fjerntliggende eller isolerede områder i situationer, hvor de kan levere et passende niveau af faste bredbåndstjenester. Mere avancerede satellitter, der i væsentlig grad kan forbedre kvaliteten af bredbåndstjenesterne og levere ultrahurtig hastighed, forventes at blive tilgængelige i fremtiden (herunder satellitter meget høj kapacitet, "Very High Throughput Satellites"). Satellitter spiller også en rolle i leveringen af tjenesteydelser til de offentlige myndigheder. Der er flere konstellationer af satellitter i lavt kredsløb (LEO) under forberedelse, og de forventes at kunne reducere latenstiden.

2.3.2 Mobile accessnet

22. På det nuværende stadie af den markeds-mæssige og teknologiske udvikling sameksisterer flere generationer af mobile teknologier²⁷.
23. Overgangen til hver ny mobilgeneration sker normalt gradvis²⁸. På nuværende tidspunkt vil 4G-net fortsat blive udrullet i visse dele af Unionen, og udrulningen af ikke-selvstændige 5G-net er baseret på eksisterende 4G LTE- ("Long-Term Evolution") og LTE-Advanced-net²⁹. 5G-net forventes i stadig højere grad at blive selvstændige net, som i fremtiden ikke vil skulle anvende det eksisterende 4G-net. Selvstændige 5G-net forventes at muliggøre såvel mere højtydende mobile tjenester, herunder med lavere latenstid og større transmissionskapacitet, som avancerede brugsscenarier og applikationer.
24. For at sikre en effektiv og virkningsfuld udnyttelse af radiofrekvenserne kan medlemsstaterne knytte betingelser til individuelle brugsrettigheder til radiofrekvenser såsom forpligtelser vedrørende dækning og tjenestekvalitet. Sådanne forpligtelser kan omfatte geografisk dækning, befolkningsdækning og dækning af transportveje med visse minimumskrav til tjenestekvalitet³⁰.

²⁷ Alle mobile bredbåndssystemer (2G, 3G, 4G og 5G) er baseret på Den Internationale Telekommunikationsunions internationale mobiltelekommunikationsstandards (IMT). IMT-standarderne er specifikationer for og krav til hurtige mobile bredbåndstjenester baseret på de teknologiske fremskridt på det pågældende tidspunkt. Mobilnet integrerer gradvist nye standarders karakteristika og kapacitet. Endvidere har omfanget og typen af det frekvensbånd, der anvendes, med forskellige spredningsmønstre en stor indvirkning på kvaliteten af den tjeneste, der leveres. Blandt de tre pionerbånd, der skal anvendes til 5G-tjenester, vurderes det f.eks. i øjeblikket, at frekvensbåndet på 700 MHz er bedre egnet til dækning i store områder og indendørs. 3,6 GHz (3,4-3,8 GHz) er kendetegnet ved høj kapacitet, men lavere dækning end båndet på 700 MHz. 26 GHz (24,25-27,5 GHz) vil sandsynligvis blive anvendt til at etablere hotspots i små områder med meget stor efterspørgsel, f.eks. transportknudepunkter, underholdningssteder, industri- eller detailområder eller langs større veje og jernbanespor i landdistrikter, og vil ikke blive brugt til at sikre dækning af store områder. Nye mobilgenerationer kan også bruge frekvensbånd, der oprindeligt blev brugt til tidligere generationer.

²⁸ Efterfølgende versioner af 2G (såkaldte "Enhanced 2G" eller 2.xG) var bedre end 2G. Trinvis opgraderinger i forhold til 3G (3.xG-versioner) havde bedre ydeevne end 3G. Også for 4G er 4.5G-cellekommunikationssystemet bedre end 4G i flere henseender. 4.5G er resultatet af udviklingen af LTE, hvis forløber var LTE-Advanced. Den første udrulning af 5G-net vil sandsynligvis fokusere på forbedrede mobile bredbåndstjenester (én af de oprindelige use cases, der blev fastsat for 5G). Selvstændige 5G-net forventes at give betydelige forbedringer med hensyn til hastighed og latenstid og samtidig understøtte en større tæthed af forbundne enheder i forhold til tidligere generationer samt give mulighed for nye funktioner såsom network slicing, hvilket så vil åbne op for nye use cases for 5G.

²⁹ Ikke-selvstændige 5G-net kan bruge nyt udstyr og 5G-frekvenser til at levere en bedre tjenestekvalitet, men kan stadig bruge elementer af 4G-nettet.

³⁰ For eksempel kræver de dækningsforpligtelser, der er knyttet til visse frekvensbånd, afhængigt af frekvenstype en dækning af en vis procentdel af befolkningen eller territoriet og minimumskvalitetskrav med hensyn til hastighed og latenstid. Sådanne dækningsforpligtelser skal ofte opfyldes inden for en periode på op til fem år fra tildelingen af det relevante spektrum og nogle gange op til syv år.

2.3.3 Backhaulnet

25. Backhaulnet er nødvendige for at opretholde både faste og mobile accessnet. Backhaulnet kan være baseret på kobber-, optisk fiber-, mikrobølge- og satellitløsninger³¹.

3. VURDERING AF FORENELIGHED I HENHOLD TIL TRAKTATENS ARTIKEL 106, STK. 2

26. I nogle tilfælde kan medlemsstaterne kategorisere udbud af bredbåndstjenester som en tjenesteydelse af almindelig økonomisk interesse i henhold til traktatens artikel 106, stk. 2³², og støtte etablering af et net, der kan levere sådanne tjenester. Kompensation for omkostninger ved levering af en sådan tjenesteydelse af almindelig økonomisk interesse udgør ikke statsstøtte, hvis de fire kumulative betingelser i Altmark-dommen³³ er opfyldt. Kompensationen for levering af en tjenesteydelse af almindelig økonomisk interesse udgør statsstøtte. I sådanne tilfælde vil medlemsstaternes foranstaltninger blive vurderet i henhold til de regler, der gælder for statsstøtte i form af kompensation for offentlig tjeneste ("pakken vedrørende tjenesteydelser af almindelig økonomisk interesse")³⁴.
27. Disse retningslinjer illustrerer kun definitionen af en tjenesteydelse af almindelig økonomisk interesse ved anvendelse af reglerne i pakken vedrørende tjenesteydelser af almindelig økonomisk interesse på bredbåndetsnet under hensyntagen til de sektorspecifikke forhold.
28. Med hensyn til definitionen af en reel tjenesteydelse af almindelig økonomisk interesse har Kommissionen præciseret, at medlemsstaterne ikke kan knytte særlige forpligtelser til offentlig tjeneste til tjenester, som allerede udbydes, eller som kan udbydes på tilfredsstillende vis og på vilkår, herunder hvad angår pris, objektive kvalitetskrav, kontinuitet og adgang til tjenesten, der er i overensstemmelse med den

³¹ I de første generationer af mobilnet blev backhaul fra radiobasestationen til mobilradiocentralen hovedsagelig leveret via punkt-til-punkt-mikrobølgeforbindelser. Udrulningen af LTE-Advanced og indførelsen af 5G har ført til højere backhaulkrav og øget brug af optiske fibernet til at forbinde basestationer.

³² Ifølge retspraksis skal virksomheder, der har fået overdraget at udføre en tjenesteydelse af almindelig økonomisk interesse, have fået overdraget denne opgave ved en retsakt fra en offentlig myndighed. Eksempelvis kan en tjenesteydelse af almindelig økonomisk interesse betros en virksomhed ved at tildele en koncession til offentlig tjeneste. Se dom af 13. juni 2000, EPAC mod Kommissionen, forenede sager T-204/97 og T-270/97, EU:T:2000:148, præmis 126, og dom af 15. juni 2005, Fred Olsen mod Kommissionen, T-17/02, EU:T:2005:218, præmis 186, 188-189.

³³ Dom af 24. juli 2003, C-280/00 Altmark Trans og Regierungspräsidium Magdeburg GmbH, C-280/00, EU:C:2003:415, præmis 87 til 95.

³⁴ Pakken vedrørende tjenesteydelser af almindelig økonomisk interesse omfatter Kommissionens meddelelse om anvendelsen af Den Europæiske Unions statsstøtteregler på kompensation for levering af tjenesteydelser af almindelig økonomisk interesse (EUT C 8 af 11.1.2012, s. 4), Kommissionens afgørelse af 20. december 2011 om anvendelse af bestemmelserne i artikel 106, stk. 2, i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde på statsstøtte i form af kompensation for offentlig tjeneste ydet til visse virksomheder, der har fået overdraget at udføre tjenesteydelser af almindelig økonomisk interesse (EUT L 7 af 11.1.2012, s. 3), Kommissionens meddelelse om Den Europæiske Unions rammebestemmelser for statsstøtte i form af kompensation for offentlig tjeneste (EUT C 8 af 11.1.2012, s. 15) og Kommissionens forordning (EU) nr. 360/2012 af 25. april 2012 om anvendelse af artikel 107 og 108 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde på de minimis-støtte ydet til virksomheder, der udfører tjenesteydelser af almindelig økonomisk interesse (EUT L 114 af 26.4.2012, s. 8). Kommissionen iværksatte i juni 2019 en evaluering af statsstøttereglerne for sociale og sundhedsmæssige tjenesteydelser af almindelig økonomisk interesse og forordning (EU) nr. 360/2012.

offentlige interesse, således som defineret af medlemsstaten, af virksomheder, der driver forretning på normale markedsvilkår³⁵.

29. Ved anvendelsen af dette princip på bredbåndssektoren tager Kommissionen ved vurderingen af, om der ikke foreligger åbenbare fejl i klassificeringen af en tjenesteydelse af almindelig økonomisk interesse, hensyn til følgende elementer:

- a) statsstøtteinterventionen må kun vedrøre områder, hvor det kan påvises, at private investorer ikke er i stand til at give adgang til tilstrækkelige bredbåndstjenester. I overensstemmelse med direktiv (EU) 2018/1972 fastsættes niveauet for tilstrækkelige bredbåndstjenester af hver enkelt medlemsstat i lyset af de nationale forhold og den minimumsbåndbredde, som gælder for flertallet af forbrugerne i en medlemsstat, således at der sikres en båndbredde, der er nødvendig for en passende grad af social inklusion og deltagelse i den digitale økonomi og det digitale samfund på det pågældende område. Tilstrækkelige bredbåndstjenester bør mindst kunne levere den båndbredde, der er nødvendig for at understøtte det minimum af tjenester, der er fastsat i bilag V til direktiv (EU) 2018/1972. En medlemsstat bør fastslå, at der ikke findes tilstrækkelige bredbåndstjenester, på grundlag af en kortlægning og en offentlig høring, som gennemføres i overensstemmelse med afsnit 5.2.2.4.1 og 5.2.2.4.2³⁶. Kommissionen er af den opfattelse, at i områder, hvor private investorer i forvejen har investeret eller planlægger at investere i et bredbåndsnet, som giver adgang til tilstrækkelige bredbåndstjenester, kan etableringen af et parallelt offentligt finansieret bredbåndsnet ikke betragtes som en tjenesteydelse af almindelig økonomisk interesse efter traktatens artikel 106, stk. 2³⁷.
- b) nettet skal tilbyde universelle og, i lyset af de nationale forhold, prismæssigt overkommelige bredbåndstjenester³⁸ for alle lokaler i målområdet. Støtte udelukkende til tilslutning af virksomheder vil ikke være tilstrækkelig³⁹.
- c) nettet skal være teknologineutralt.
- d) leverandøren af tjenesteydelser af almindelig økonomisk interesse bør tilbyde åben engrosadgang i overensstemmelse med afsnit 5.2.4.4 på et ikkediskriminerende grundlag⁴⁰.

³⁵ Punkt 13 i meddelelse fra Kommissionen om Den Europæiske Unions rammebestemmelser for statsstøtte i form af kompensation for offentlig tjeneste (EUT C 8 af 11.1.2012, s. 15).

³⁶ Ved gennemførelsen af forsyningspligten finder bestemmelserne i direktiv (EU) 2018/1972 anvendelse.

³⁷ Se punkt 49 i Kommissionens meddelelse om anvendelsen af Den Europæiske Unions statsstøtteregler på kompensation for levering af tjenesteydelser af almindelig økonomisk interesse. Se også præmis 154 i dom af 16. september 2013, Colt Télécommunications France mod Kommissionen, T-79/10, EU:T:2013:463, og Kommissionens beslutning C(2016) 7005 final af 7. november 2016 i sag SA.37183 (2015/NN) — Frankrig — Plan France Très Haut Débit, betragtning 263 (EUT C 68 af 3.3.2017, s. 1). Se artikel 84, 85 og 86 i direktiv (EU) 2018/1972.

³⁹ Se punkt 50 i Kommissionens meddelelse om anvendelsen af Den Europæiske Unions statsstøtteregler på kompensation for levering af tjenesteydelser af almindelig økonomisk interesse. Se også Kommissionens beslutning C(2006) 436 final af 8. marts 2006, sag N 284/05 – Irland – Regional broadband Programme: Metropolitan Area Networks ("MANs"), phases II and III (EUT C 207 af 30.8.2006, s. 3), og Kommissionens beslutning C(2007) 3235 final af 10. juli 2007, sag N 890/06 – Frankrig – Aide du Sicoval pour un réseau de très haut débit (EUT C 218 af 18.9.2007, s. 1).

⁴⁰ Ved gennemførelsen af forsyningspligten finder bestemmelserne i direktiv (EU) 2018/1972.

- e) når udbyderen af tjenesteydelsen af almindelig økonomisk interesse også er en vertikalt integreret virksomhed, bør medlemsstaterne træffe tilstrækkelige sikkerhedsforanstaltninger⁴¹ for at undgå interessekonflikter, urimelig forskelsbehandling og eventuelle andre skjulte indirekte fordele⁴².

4. VURDERING AF FORENELIGHED I HENHOLD TIL TRAKTATENS ARTIKEL 107, STK. 3, LITRA C)

- 30. Kommissionen vil kun anse statsstøtte til etablering eller udbredelse af bredbåndsnet og -tjenester for at være forenelig med det indre marked efter traktatens artikel 107, stk. 3, litra c), hvis støtten bidrager til udviklingen af visse erhvervsgrene eller økonomiske regioner (første betingelse), og når den ikke ændrer samhandelsvilkårene på en måde, der strider mod den fælles interesse (anden betingelse).
- 31. I sin forenelighedsvurdering vil Kommissionen undersøge følgende to aspekter:
 - a) under den første betingelse vil Kommissionen undersøge, om støtten har til formål at fremme udviklingen af visse erhvervsgrene, herunder navnlig:
 - i) den økonomiske aktivitet, der fremmes ved støtten
 - ii) støttens tilskyndelsesvirkning, nemlig hvorvidt støtten kan ændre de pågældende virksomheders adfærd på en sådan måde, at de iværksætter yderligere aktiviteter, som de ikke ville have iværksat uden støtten, eller de ville have iværksat dem i mere begrænset omfang, på en anden måde eller et andet sted
 - iii) eksistensen af en overtrædelse af enhver bestemmelse i EU-retten i forbindelse med den pågældende foranstaltning
 - b) under den anden betingelse vil Kommissionen foretage en afvejning af de positive virkninger af den påtænkte støtte og de negative virkninger, som støtten kan have på det indre marked, i form af forvrejning af konkurrencevilkårene og negative virkninger for samhandelen som følge af støtten, og vil derfor undersøge:
 - i) støttens tilskyndelsesvirkning
 - ii) hvorvidt støtten er nødvendig og målrettet de situationer, hvor den kan føre til en væsentlig forbedring, som markedsmekanismerne ikke i sig selv kan frembringe, f.eks. afhjælpning af et markedssvigt eller et retfærdigheds- eller samhørighedsproblem
 - iii) om støtten er et passende politisk instrument til at opfylde dens mål

⁴¹ Sådanne sikkerhedsforanstaltninger kan, afhængigt af de særlige forhold i hvert enkelt tilfælde, omfatte en begrænsning af leveringen af rene engrostenester, en forpligtelse til regnskabsadskillelse og kan også omfatte oprettelse af et selskab, der strukturelt og retligt set er adskilt fra den vertikalt integrerede virksomhed. Et sådant selskab bør være eneansvarligt for at udføre en opgave i forbindelse med tjenesteydelser af almindelig økonomisk interesse, det har fået pålagt. Når et bredbåndsnet, der leverer universelle bredbåndstjenester, er blevet etableret, er virksomheder, der leverer detailbredbåndstjenester, der opererer på markedsvilkår, normalt i stand til at levere disse tjenester til slutbrugere til en konkurrencedygtig pris. Se Kommissionens afgørelse C(2016) 7005 final af 7. november 2016 i sag SA.37183 (2015/NN) — Frankrig — Plan France Très Haut Débit (EUT C 68 af 3.3.2017, s. 1).

⁴² Ved gennemførelsen af forsyningspligten finder bestemmelserne i direktiv (EU) 2018/1972.

- iv) om støtten står i et rimeligt forhold til det minimum, som er nødvendigt for at tilskynde til de yderligere investeringer eller aktiviteter i det pågældende område, og er begrænset til dette minimum
 - v) om støtten er gennemsigtig, nemlig om medlemsstaterne, de berørte parter, offentligheden og Kommissionen har let adgang til oplysninger om den tildelte støtte
 - vi) støttens negative virkninger for konkurrencen og samhandelen mellem medlemsstaterne.
32. Som et sidste skridt vil Kommissionen afveje støttens identificerede negative virkninger på det indre marked og de positive virkninger for de støttede økonomiske aktiviteter.
33. De enkelte skridt i Kommissionens vurdering af støtte til etablering og udbredelse af bredbåndsnet og -tjenester beskrives nærmere i afsnit 5 til 8.

5. STØTTE TIL ETABLERING AF BREDBÅNDSNET

34. Kommissionen mener, at markedet for faste bredbåndstjenester adskiller sig fra markedet for mobile bredbåndstjenester⁴³. Reglerne for vurdering af støtte kan derfor variere, alt efter hvilket marked der er tale om⁴⁴.

5.1 Første betingelse: fremme af udviklingen af en økonomisk aktivitet

5.1.1 Net, der fremmer økonomiske aktiviteter

35. Medlemsstaterne skal udpege de økonomiske aktiviteter, der vil blive fremmet som følge af støtten såsom etablering af faste net til levering af effektive faste bredbåndstjenester eller etablering af mobilnet til levering af tale- og højtydende bredbåndstjenester. De skal også forklare, hvordan udviklingen af disse aktiviteter støttes.
36. Støtte til etablering af faste net og mobilnet kan fremme udviklingen af mange økonomiske aktiviteter ved at øge konnektiviteten og adgangen til bredbåndsnet og -tjenester for offentligheden, virksomheder og offentlige forvaltninger. En sådan støtte kan fremme udviklingen af økonomiske aktiviteter i områder, hvor sådanne enten ikke er til stede eller kun er sikret på et niveau, der ikke i tilstrækkelig grad opfylder slutbrugernes behov.

⁴³ Hvis omkostningerne ved etablering af et fast net er meget høje, kan et højtydende mobilnet anvendes som et alternativ til et fast net i et vist omfang, afhængigt af de særlige omstændigheder. Der er dog stadig betydelige kvalitative forskelle mellem de to teknologier. I modsætning til faste net giver mobilnet slutbrugerne mulighed for at være i bevægelse, mens de kommunikerer (f.eks. i en bil). Faste net giver imidlertid en højere grad af stabilitet, navnlig med hensyn til datatransmission. I øjeblikket anvender slutbrugerne typisk begge teknologier som komplementære produkter og ikke som substitutionsprodukter.

⁴⁴ Medlemsstaterne har mulighed for at indføre en enkelt statsstøtteforanstaltning, der støtter etableringen af en kombination af forskellige typer net (faste accessnet, mobile accessnet og backhaulnet), forudsat at de regler, der gælder for hver type net, overholdes.

5.1.2 Tilskyndelsesvirkning

37. Støtte kan kun anses for at bidrage til udviklingen af en økonomisk aktivitet, hvis den har en tilskyndelsesvirkning.
38. Støtte har en tilskyndelsesvirkning, hvis den tilskynder støttemodtageren til at ændre adfærd i retning af udvikling af en bestemt økonomisk aktivitet, der støttes, som den ikke ville have iværksat inden for samme tidsramme eller kun ville have iværksat på en begrænset eller anden måde eller et andet sted, hvis støtten ikke blev ydet.
39. Støtten må ikke gå til dækning af omkostningerne ved en aktivitet, som virksomheden under alle omstændigheder ville have iværksat. Den må ikke kompensere for den normale forretningsmæssige risiko ved en økonomisk aktivitet⁴⁵.
40. Påvisning af en tilskyndelsesvirkning af støtte til etablering af faste net eller mobilnet betyder kontrol gennem kortlægning og offentlig høring som beskrevet i afsnit 5.2.2.4.1 og 5.2.2.4.2 af, hvorvidt interessenterne har investeret i eller har til hensigt at investere i henholdsvis faste net eller mobilnet i målområderne inden for den relevante tidshorisont. Hvis en lignende investering ville blive foretaget i området selv uden støtten inden for den samme tidshorisont, kan det konkluderes, at støtten ikke har en tilskyndelsesvirkning. Hvis en virksomhed f.eks. er underlagt retlige forpligtelser såsom forpligtelser vedrørende dækning og tjenestekvalitet, der er knyttet til brugsretten til visse radiofrekvenser til etablering af mobilnet, kan statsstøtte ikke anvendes til at opfylde sådanne forpligtelser, da den sandsynligvis ikke vil have en tilskyndelsesvirkning og derfor sandsynligvis ikke vil være forenelig med det indre marked. Statsstøtte kan dog være forenelig, hvis og i det omfang den vil sikre en tjenestekvalitet, der går ud over kravene i henhold til sådanne forpligtelser.

5.1.3 Overholdelse af andre bestemmelser i EU-retten

41. Hvis statsstøtte, de betingelser, den er forbundet med (herunder dens finansieringsmåde, når denne udgør en integrerende del af støtten), eller de aktiviteter, den finansierer, udgør en overtrædelse af et generelt princip i EU-lovgivningen, kan støtten ikke betragtes som forenelig med det indre marked⁴⁶. Det kan være tilfældet, hvis tildeling af støtten direkte eller indirekte kræver en bestemt oprindelse for produkter eller udstyr, f.eks. krav om, at støttemodtageren skal købe indenlandsk producerede produkter.

5.2 Anden betingelse: Støtten må ikke uretmæssigt påvirke samhandelsvilkårene på en måde, der strider mod den fælles interesse

5.2.1 Støttens positive virkninger

42. Medlemsstaterne skal beskrive, om og i givet fald hvordan støtten vil have positive virkninger.
43. Medlemsstaterne kan beslutte at udforme statslige interventioner, der bidrager til at mindske den digitale kløft. De kan vælge at gribe ind for at rette op på sociale eller

⁴⁵ Se dom af 13. juni 2013, HGA m.fl. mod Kommissionen, C-630/11 P til C-633/11 P, EU:C:2013:387, præmis 104.

⁴⁶ Dom af 22. september 2020, Østrig mod Kommissionen, C-594/18 P, EU:C:2020:742, præmis 44.

regionale uligheder eller for at nå ligestillingsmål, dvs. som en metode til at forbedre adgangen til et vigtigt middel til kommunikation og deltagelse i samfundet og dermed forbedre den sociale og territoriale samhørighed. Endvidere kan medlemsstaterne beslutte at udforme statslige interventioner, der også bidrager til opfyldelsen af målene for Unionens digitale politik, fremmer opfyldelsen af målene i den grønne pagt og fremmer bæredygtige grønne investeringer på tværs af alle sektorer.

5.2.2 *Behov for statslig intervention*

44. Statsstøtte bør kun ydes i situationer, hvor støtten kan føre til en væsentlig forbedring, som markedet alene ikke kan levere.
45. En statslig intervention kan være nødvendig, hvis markederne uden offentlig intervention ikke kan levere et effektivt resultat for samfundet. Det kan eksempelvis være tilfældet, hvis visse investeringer ikke bliver foretaget, selv om fordelene for samfundet er større end omkostningerne⁴⁷. I sådanne tilfælde kan statsstøtte få positive virkninger, og den samlede effektivitet kan forbedres gennem en tilpasning af interessenteres økonomiske incitamenter.
46. I bredbåndssektoren kan én form for markedssvigt være forbundet med positive eksternaliteter, som markedsoperatørerne ikke internaliserer. For eksempel er faste net og mobilnet vigtige katalysatorer for udbuddet af yderligere tjenester og for innovation, men de samlede fordele vil sandsynligvis være større end de økonomiske fordele, de skaber for nettets investorer, navnlig i fjerntliggende regioner, tyndtbefolkede områder eller ubefolkede områder. Markedet vil derfor muligvis ikke generere tilstrækkelige private investeringer i faste net og mobilnet, navnlig i visse områder.
47. Som følge af tæthedsfordele er etableringen af bredbåndsnet generelt mere rentabelt i steder, hvor der er en større og koncentreret potentiel efterspørgsel, dvs. i tætbefolkede områder. På grund af de høje faste investeringsomkostninger stiger enhedsomkostningerne markant, når befolkningstætheden falder. Når bredbåndsnet etableres på markedsvilkår, dækker de således oftest kun en del af befolkningen på et rentabelt grundlag. Statsstøtte kan under visse omstændigheder korrigere markedssvigt og derved få markederne til at fungere mere effektivt.
48. Der kan også være markedssvigt, hvis det eller de eksisterende eller planlagte net giver slutbrugerne en suboptimal kombination af tjenestekvalitet og priser⁴⁸. Dette kan være tilfældet, hvor: a) visse kategorier af brugere muligvis ikke får en tilfredsstillende tjeneste, eller b) navnlig hvis der ikke findes regulerede takster for engrosadgang, hvor detailpriserne kan være højere end dem, der forlanges for de samme tjenester, som tilbydes i mere konkurrenceudsatte, men ellers tilsvarende områder eller regioner i medlemsstaten.

⁴⁷ Det forhold, at en bestemt virksomhed ikke er i stand til at gennemføre et projekt uden støtte, er dog ikke et tegn på markedssvigt. Hvis f.eks. en virksomhed beslutter ikke at investere i et projekt med lav rentabilitet, er det ikke nødvendigvis et tegn på markedssvigt, men snarere på et marked, der fungerer godt.

⁴⁸ I sådanne tilfælde vil Kommissionen nøje undersøge, om medlemsstaten klart og med verificerbar dokumentation kan påvise, at slutbrugernes behov ikke opfyldes. Dette kan dokumenteres ved hjælp af forbrugerundersøgelser, uafhængige undersøgelser osv.

49. Hvis der imidlertid ydes statsstøtte til etablering af faste net og mobilnet i områder, hvor markedsaktørerne normalt ville vælge at investere eller allerede har investeret, kan dette underminere de private investorers incitament til at investere i det hele taget.
50. Hvis markedsresultaterne er effektive, men betragtes som utilfredsstillende ud fra et samhørighedspolitisk synspunkt, kan statsstøtte være nødvendige for at rette op på sociale eller regionale uligheder for at opnå et mere ønskeligt og retfærdigt markedsresultat. Under sådanne omstændigheder kan en målrettet statslig intervention på bredbåndsområdet bidrage til at mindske den digitale kløft⁴⁹.
51. Alene det, at der forekommer markedssvigt i en bestemt sammenhæng, er ikke tilstrækkeligt til at berettige statslig intervention. Statsstøtte bør kun rettes mod markedssvigt, som ikke afhjælpes af andre, mindre fordrejende politikker og foranstaltninger, f.eks. administrative foranstaltninger eller lovgivningsmæssige forpligtelser vedrørende effektiv og virkningsfuld udnyttelse af radiofrekvenser, herunder forpligtelser vedrørende dækning og tjenestekvalitet knyttet til brugsrettigheder til radiofrekvenser.
52. For yderligere at minimere støttens mulige konkurrencefordrejende virkninger kan statslige interventioner være underlagt en beskyttelsesperiode for private investeringer på op til syv år⁵⁰.

5.2.2.1 Forekomst af markedssvigt for så vidt angår faste accessnet

53. Støtten bør målrettes områder, hvor der ikke findes et fast net, eller hvor der ikke findes troværdige planer om inden for den relevante tidshorisont at etablere et sådant net, som kan opfylde slutbrugernes behov.
54. På det nuværende trin i markedsudviklingen og i betragtning af de identificerede slutbrugeres behov kan der være tale om et markedssvigt, hvis markedet ikke giver og sandsynligvis ikke vil give slutbrugerne en downloadhastighed på mindst 1 Gbps og en uploadhastighed på mindst 150 Mbps⁵¹.
55. Ved vurderingen af, om markedet sandsynligvis vil levere en downloadhastighed på mindst 1 Gbps og en uploadhastighed på mindst 150 Mbps, bør der tages hensyn til troværdige planer om at etablere sådanne net inden for den relevante tidshorisont (i overensstemmelse med afsnit 5.2.2.4.3).
56. Kommissionen mener derfor, at der ikke er tale om markedssvigt i områder, hvor der er mindst ét fast net med en downloadhastighed på mindst 1 Gbps og en uploadhastighed på mindst 150 Mbps, eller hvor der findes troværdige planer om at etablere et sådant net, eller hvor det eller de nuværende net kan opgraderes til en

⁴⁹ Selv om der er flere grunde til en digital kløft, er tilstedeværelsen af et tilstrækkeligt bredbåndsnet en forudsætning for at muliggøre konnektivitet og lukke kløften. Urbaniseringsgraden er en vigtig faktor for adgang til og brug af informations- og kommunikationsteknologi. Internettet kan fortsat være mindre udbredt i tyndtbefolkede områder i hele Unionen.

⁵⁰ Længden af enhver privat investeringsbeskyttelsesperiode vil afhænge af de beskyttede nets særlige karakteristika såsom de underliggende netteknologier, datoen for færdiggørelsen af nettet osv.

⁵¹ Selv om hastigheder i øjeblikket er de mest relevante tjenestekvalitetsparametre, kan andre parametre (såsom latenstid) blive relevante for visse slutbrugere. Sådanne parametre kan tages i betragtning for at fastslå, om der foreligger et markedssvigt.

downloadhastighed på mindst 1 Gbps og en uploadhastighed på mindst 150 Mbps. Et net anses for at kunne opgraderes til sådanne hastigheder, hvis det kan levere en sådan ydeevne på grundlag af marginale investeringer, f.eks. en opgradering af aktive komponenter.

57. Statslig intervention med henblik på at etablere et alternativt net i de områder, der er beskrevet i punkt 56, kan fordreje markedsdynamikken. Kommissionen vil derfor sandsynligvis se negativt på statsstøtte til etablering af yderligere net i sådanne områder.
58. I områder, hvor der findes mindst to selvstændige faste ultrahurtige net, eller hvor der findes troværdige planer om at etablere sådanne net, leveres bredbåndstjenester typisk på konkurrencevilkår (infrastrukturbaseret konkurrence). Det er således sandsynligt, at et eller flere af disse net vil udvikle sig til at levere en downloadhastighed på mindst 1 Gbps og en uploadhastighed på mindst 150 Mbps, uden at der er behov for statslig intervention.
59. Sandsynligheden for, at net i de områder, der er beskrevet i punkt 58, vil udvikle sig i retning af en downloadhastighed på mindst 1 Gbps og en uploadhastighed på mindst 150 Mbps, kan dog også afhænge af, hvor store investeringer der i betragtning af det nuværende teknologiske udviklingsstadium er nødvendige for at etablere net, der leverer disse hastigheder. Som følge heraf gælder følgende på disse områder:
- a) hvis ingen af de eksisterende eller troværdigt planlagte net giver en downloadhastighed på mindst 300 Mbps⁵², er det ikke sandsynligt, at de vil udvikle sig i retning af en downloadhastighed på mindst 1 Gbps og en uploadhastighed på mindst 150 Mbps. En statslig intervention kan derfor tillades, forudsat at alle forenelighedskriterierne i disse retningslinjer opfyldes
 - b) hvis mindst et af de eksisterende eller troværdigt planlagte net giver en downloadhastighed på mindst 300 Mbps, men ikke giver en downloadhastighed på mindst 500 Mbps⁵³, vil Kommissionen foretage en mere detaljeret analyse for at vurdere, om mindst et af de eksisterende eller troværdigt planlagte net vil udvikle sig i retning af en downloadhastighed på 1 Gbps og en uploadhastighed på 150 Mbps, og om der er behov for statslig intervention. Medmindre medlemsstaten påviser, at i) der på grundlag af kortlægning og offentlig høring fortsat forekommer markedssvigt i de identificerede målområder, da ingen net vil udvikle sig i retning af en downloadhastighed på mindst 1 Gbps og en uploadhastighed på mindst 150 Mbps, og ii) den påtænkte statslige intervention opfylder alle de forenelighedskriterier, der er fastsat i disse retningslinjer, vil Kommissionen sandsynligvis se negativt på en sådan statslig intervention

⁵² Som en yderligere sikkerhedsforanstaltning kan medlemsstaterne også kontrollere, at en sådan hastighed rent faktisk afspejles eller vil blive afspejlet som den minimale downloadhastighed, jf. artikel 4, stk. 1, litra d), i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2015/2120 af 25. november 2015 om foranstaltninger vedrørende adgang til det åbne internet og om ændring af direktiv 2002/22/EF og forordning (EU) nr. 531/2012 (EUT L 310 af 26.11.2015), i mindst én aftale, der er tilgængelig for forbrugerne.

⁵³ Se fodnote 48.

- c) hvis mindst ét af de eksisterende eller troværdigt planlagte net giver en downloadhastighed på mindst 500 Mbps, er det sandsynligt, at mindst ét af de eksisterende eller troværdigt planlagte net vil udvikle sig i retning af en downloadhastighed på mindst 1 Gbps og en uploadhastighed på mindst 150 Mbps. Derfor er statsstøtte generelt unødvendig, og Kommissionen vil sandsynligvis se negativt på en sådan statslig intervention
- d) medlemsstaten kan revurdere situationen og anmelde en statslig intervention til godkendelse fem år efter datoen for meddelelsen⁵⁴ af statslige interventioner i henhold til litra b) og c). Den femårige periode har til formål at give investorer mulighed for at påbegynde etableringen af privatfinansierede net med en downloadhastighed på mindst 1 Gbps og en uploadhastighed på mindst 150 Mbps. En sådan anmeldelse bør baseres på en ny kortlægning og offentlig høring, der viser, at der fortsat er et markedssvigt, og skal påvise, at den påtænkte statslige intervention opfylder alle forenelighedskriterierne i disse retningslinjer.

5.2.2.2 Forekomst af markedssvigt for så vidt angår mobile accessnet

- 60. Kommissionen mener, at der forekommer markedssvigt i områder, hvor der ikke findes et mobilnet, eller hvor der inden for den relevante tidshorisont ikke er troværdige planer om at etablere et net, som kan imødekomme slutbrugernes behov⁵⁵.
- 61. Eksisterende og fremtidige applikationer er i stigende grad afhængige af velfungerende mobilnet, der er tilgængelige på et bredt geografisk grundlag⁵⁶. Slutbrugerne har behov for at kommunikere og få adgang til oplysninger, når de er i bevægelse. Nye økonomiske aktiviteter forventes at udvikle sig med tiden, og det kræver problemfri onlineadgang til mobiltjenester. For at ledsage denne ændring forventes mobilnettene at udvikle sig, så de giver stadig bedre konnektivitet. Under visse omstændigheder kan manglende eller utilstrækkelig mobil konnektivitet være skadelig for visse økonomiske aktiviteter såsom industri, landbrug, turisme eller opkoblet mobilitet. Det kan også udgøre en risiko for offentlighedens sikkerhed⁵⁷. Dette kan navnlig være tilfældet med afsidesliggende regioner, områder med lav befolkningstæthed eller ubefolkede områder.
- 62. I et område, hvor der allerede findes mindst ét mobilnet, eller hvor der er troværdige planer om inden for den relevante tidshorisont at etablere et, som kan imødekomme

⁵⁴ Medlemsstaterne skal meddele, at de agter at gribe ind, ved at offentliggøre listen over målområder, kvaliteten af de tjenester, der skal leveres, i det mindste med hensyn til download- og uploadhastigheder, og interventionstærsklerne, i det mindste med hensyn til download- og uploadhastigheder for de tjenester, der kan overbygges af foranstaltningen. Disse oplysninger skal gøres tilgængelige på et offentligt tilgængeligt websted på målområdeniveau og på nationalt plan.

⁵⁵ Se f.eks. Kommissionens afgørelse C(2021) 3492 final af 21. maj 2021, sag SA.58099 (2021/N) — Tyskland — Mobile Communications Mecklenburg-Vorpommern (EUT C 260 af 2.7.2021, s. 1).

⁵⁶ F.eks. henviser gigabitmeddelelsen til visse applikationer til bil-, transport-, fremstillings- og sundhedssektoren samt næste generation af sikkerheds- og beredskabstjenester (f.eks. opkoblet og automatiseret kørsel, fjernkirurgi, præcisionslandbrug).

⁵⁷ F.eks. fastsætter artikel 109 i direktiv (EU) 2018/1972 en pligt for operatører af elektroniske kommunikationsnet til at gøre oplysninger om den kaldende parts lokalisering tilgængelig, så snart opkaldet modtages af den myndighed, som håndterer alarmopkaldet. Det er også obligatorisk, at netbaserede og mere nøjagtige lokaliseringsoplysninger fra mobiltelefoner gøres tilgængelige for den mest passende alarmcentral.

slutbrugernes behov, kan statsstøtte til etablering af et yderligere mobilnet forvride markedsdynamikken unødigt.

63. Statsstøtte til etablering af et mobilnet i områder omtalt i punkt 62, kan anses for nødvendig, hvis det kan påvises, at begge de følgende betingelser er opfyldt: a) det eksisterende eller troværdigt planlagte mobilnet ikke giver slutbrugerne tilstrækkelig tjenestekvalitet til at opfylde deres skiftende behov og b) den statslige intervention på passende vis vil give en sådan tjenestekvalitet og dermed skabe en væsentlig forbedring, som markedet ikke kan levere⁵⁸.
64. En statslig intervention kan være nødvendig under visse omstændigheder for at afhjælpe specifikke markedssvigt i forbindelse med identificerede brugstilfælde, selv om der findes et 4G- eller et 5G-mobilnet, hvor dette net ikke leverer og sandsynligvis ikke vil levere tilstrækkelig tjenestekvalitet til slutbrugerne til at opfylde deres skiftende behov. Nye økonomiske aktiviteter og tjenester kan kræve: a) problemfri onlineadgang (f.eks. for opkoblet og automatiseret mobilitet langs transportveje), b) visse minimumskrav til hastighed og kapacitet, c) andre specifikke karakteristika såsom lavere latenstid, virtualisering af net eller kapacitet til at forbinde flere terminaler til industrien eller landbruget.
65. Selv i tilfælde af markedssvigt kan statsstøtte principielt ikke ydes eller anvendes til at opfylde retlige forpligtelser såsom forpligtelser i forbindelse med brugsrettigheder til frekvenser. Der kan dog ydes statsstøtte, hvis og i det omfang det er nødvendigt for at sikre en yderligere tjenestekvalitet, der er nødvendig for at opfylde slutbrugernes dokumenterede behov, og som går ud over, hvad der allerede er nødvendigt for at opfylde sådanne retlige forpligtelser. En sådan støtte må ydes i nødvendigt omfang til dækning alene af de meromkostninger, der er nødvendige for at sikre den bedre tjenestekvalitet.
66. Hvis der i et givent område er eller inden for den relevante tidshorisont vil være mindst ét mobilnet, der kan opfylde slutbrugernes skiftende behov (se punkt 61, 63 og 64, ville den offentlige støtte til et yderligere mobilnet med tilsvarende kapacitet i princippet føre til uacceptabel konkurrencefordrejning og fortrængning af private investeringer. Kommissionen vil sandsynligvis se negativt på sådanne statslige interventioner.

5.2.2.3 Forekomst af markedssvigt for så vidt angår backhaulnet

67. Backhaulnet er en forudsætning for etableringen af accessnet. Backhaulnet har potentiale til at stimulere konkurrencen i adgangsområderne til gavn for alle accessnet og -teknologier. Et højtydende backhaulnet kan stimulere private investeringer til at forbinde slutbrugerne, forudsat at nettet sikrer engrosadgang på åbne, gennemsigtige og ikkediskriminerende vilkår for alle adgangssøgende og teknologier. I fraværet af private investeringer kan statsstøtte til etablering af backhaulnet være nødvendig for at

⁵⁸ Se f.eks. Kommissionens afgørelse C(2020) 8939 final af 16. december 2020, sag SA.54684 – Tyskland – Etablering af højtydende mobilinfrastruktur i Brandenburg (EUT C 60 af 19.2.2021, s. 2) og Kommissionens afgørelse C(2021) 1532 final af 10. marts 2021, sag SA.56426 — Tyskland — Etablering af højtydende mobilinfrastruktur i Niedersachsen (EUT C 144 af 23.4.2021, s. 2), Kommissionens afgørelse C(2021) 3565 final af 25. maj 2021, sag SA.59574 — Tyskland — Etablering af højtydende mobilinfrastruktur i Tyskland (EUT C 410 af 8.10.2021, s. 1).

fremme konkurrence og investeringer på adgangsniveau, da den gør det muligt for adgangssøgende at udrulle accessnet og tilbyde konnektivitetstjenester til slutbrugerne.

68. Da backhaulnet sender trafik fra forskellige faste net eller mobilnet, kræver de en betydeligt højere transmissionskapacitet end individuelle accessnet. Backhaulnet skal tage højde for betydelige kapacitetsforøgelser i løbet af deres levetid. Dette skyldes slutbrugernes behov og den igangværende hurtige opgradering af faste net eller mobilnet med stigende behov for forbedret datatransmission og øget ydeevne (herunder for nye mobilgenerationer). For at undgå, at et backhaulnet bliver en flaskehals, kan det være nødvendigt at øge dets kapacitet til at ledsage udrulningen af højtydende faste eller mobile accessnet. Der kan således være tale om markedssvigt, hvis den eksisterende eller planlagte backhaulkapacitet ikke kan klare den forventede udvikling af tilsvarende faste eller mobile accessnet baseret på eksisterende og fremtidige slutbrugeres behov. På det nuværende teknologiske udviklingstrin kan en sådan stigning i efterspørgslen efter kapacitet normalt imødegås ved hjælp af backhaulnet baseret på optisk fiber eller på andre teknologier, der kan levere samme ydeevne og pålidelighed som fiberbaserede backhaulnet. Et markedssvigt kan derfor forekomme, hvis der ikke er et backhaulnet, eller det eksisterende eller troværdigt planlagte net ikke er baseret på fibre eller andre teknologier, der kan levere samme ydeevne og pålidelighed som fiber.
69. Uanset den underliggende teknologi i det eksisterende backhaulnet kan der være tale om markedssvigt, hvis nævnte backhaulnet giver en suboptimal kombination af tjenestekvalitet og priser. En medlemsstat kan f.eks. påvise, at adgangsbetingelserne over det eksisterende backhaulnet kan forhindre etableringen af nye eller mere højtydende faste eller mobile accessnet, fordi visse kategorier af adgangssøgende ikke betjenes tilstrækkeligt⁵⁹, eller fordi engrosadgangspriserne kan være højere end dem, der opkræves for de samme tjenester i mere konkurrencedygtige, men ellers sammenlignelige områder i medlemsstaten, og at problemet ikke kan løses gennem sektorregulering⁶⁰.

5.2.2.4 Instrumenter til at fastslå nødvendigheden af statslig intervention

70. For at identificere behovet for statslig intervention i et givet område skal medlemsstaterne på grundlag af en detaljeret kortlægning og offentlig høring i overensstemmelse med afsnit 5.2.2.4.1 og 5.2.2.4.2 kontrollere ydeevnen for faste

⁵⁹ Dette kan være tilfældet, hvis det eksisterende backhaulnets arkitektur ikke er i overensstemmelse med backhaulbrugernes behov med hensyn til kapacitet eller dimensionering.

⁶⁰ Kroatien foreslog f.eks. en statslig intervention på sit nationale backhaulmarked, der var kendetegnet ved kapacitetsbegrænsninger, hvilket førte til høje priser på markedet i det efterfølgende omsætningsled. Den eksisterende backhauloperatør var ikke villig til at investere i en kapacitetsforøgelse. Da problemet ikke kunne løses af den nationale tilsynsmyndighed, godkendte Kommissionen en statsstøtteordning for investeringer i fiberbackhaulinfrastruktur. Kommissionen fandt, at den dominerende stilling var blevet en flaskehals, der udgjorde et markedssvigt. Kommissionens afgørelse C(2017) 3657 final af 6. juni 2017, sag SA.41065 — Det nationale program for bredbåndsinfrastruktur — Kroatien (EUT C 237 af 21.7.2017, s. 1). Se også Kommissionens afgørelse C(2016) 7005 final af 7. november 2016, sag SA.37183 (2015/NN) — Frankrig — Plan France très haut débit (EUT C 68 af 3.3.2017, s. 1), hvor Kommissionen godkendte statsstøtte til brug af et fiberbackhaulnet i områder, hvor der ikke fandtes et backhaulnet, samt i områder, hvor det eksisterende backhaulnet ikke havde tilstrækkelig kapacitet til at opfylde de forventede behov til rimelige adgangspriser og på rimelige adgangsvilkår.

accessnet, mobile accessnet eller backhaulnet, der eksisterer eller inden for den relevante tidshorisont troværdigt planlægges etableret i målområdet.

71. Medlemsstaterne har betydelige skønsmålinger til at fastlægge målområderne. De opfordres dog til at tage hensyn til økonomiske, geografiske og sociale forhold ved fastlæggelsen af de områder.

5.2.2.4.1 Detaljeret kortlægning og dækningsanalyse

72. Ved hjælp af en detaljeret kortlægning skal medlemsstaterne identificere de geografiske områder (målområder), der vil være støtteberettigede i henhold til statsstøtteinterventionen, på grundlag af en objektiv beskrivelse af ydeevnen for de net, der eksisterer eller troværdigt planlægges i et bestemt område.
73. For så vidt angår statsstøtte til etablering af faste eller mobile accessnet, skal kortlægningen opfylde begge de følgende kriterier:
 - a) ydeevnen skal som minimum udtrykkes med hensyn til download- og, hvis det er relevant, uploadhastigheder⁶¹, der er eller vil være til rådighed for slutbrugerne under spidsbelastningsvilkår⁶²; enhver flaskehals, der kan forhindre opnåelsen af denne ydeevne, skal tages behørigt i betragtning (f.eks. med hensyn til backhaul)
 - b) kortlægningen skal foretages: i) for faste kabelnet, på adresseniveau for de lokaler, som infrastrukturen går igennem, og ii) for faste trådløse accessnet og mobilnet, på adresseniveau for de lokaler, som infrastrukturen går igennem, eller for et net på højst 100 × 100 meter⁶³.
74. Medlemsstaterne kan tage hensyn til bedste praksis for anvendelse af de kortlægningsmetoder, der er beskrevet i bilag I.
75. For så vidt angår statsstøtte til etablering af backhaulnet, skal medlemsstaterne kortlægge ydeevnen for backhaulnet, der eksisterer eller troværdigt planlægges inden for den relevante tidshorisont. Hvis etableringen af et net samtidig omfatter etablering af et accessnet og det nødvendige backhaulnet for at accessnettet kan fungere, er der ikke behov for en særskilt kortlægning af backhaulnet.
76. Medlemsstaterne skal gøre den metode og de underliggende tekniske kriterier (f.eks. udnyttelsesfaktor og cellebelastning), der anvendes til at kortlægge målområdet, offentligt tilgængelige.
77. Høring af den nationale tilsynsmyndighed anbefales som beskrevet i afsnit 5.2.4.6.

⁶¹ Hvis forekomsten af markedssvigt ikke allerede kan udledes af data vedrørende downloadhastighed.

⁶² De offentlige myndigheder, der er ansvarlige for den statslige intervention, kan også kortlægge andre kriterier til karakterisering af nettets ydeevne under spidsbelastningsvilkår (såsom latenstid, pakkefej, jitter, tilgængelighed af tjenester). Medlemsstaterne kan vælge at gøre dette for bedre at målrette den statslige intervention for at afhjælpe markedssvigt og sikre en passende væsentlig forbedring.

⁶³ Mindre net (f.eks. net på 20 × 20 meter) betragtes som god praksis for at sikre, at målområderne er tydeligt identificeret.

5.2.2.4.2 Offentlige høringer

78. Medlemsstaterne skal med henblik på høring offentliggøre de vigtigste karakteristika ved den planlagte statslige intervention og listen over de målområder, der er identificeret ved kortlægningen⁶⁴. Disse oplysninger skal gøres tilgængelige på et offentligt tilgængeligt websted⁶⁵ af interesse på regionalt plan og nationalt plan.
79. Den offentlige høring skal opfordre interesserede parter a) til at fremsætte bemærkninger til den planlagte statslige intervention, dens udformning og vigtigste karakteristika og b) til at indsende underbyggede oplysninger om net, der eksisterer, eller net, der inden for den relevante tidshorisont troværdigt planlægges etableret i målområdet⁶⁶.
80. I forbindelse med overvejelserne om den relevante tidshorisont skal medlemsstaterne tage hensyn til alle aspekter, der med rimelighed kan forventes at indvirke på varigheden af etableringen af det nye net (nemlig den tid, der kræves til udvælgelsesproceduren, mulige retlige skridt og indsigelser, tid til at opnå anlægsrettigheder og tilladelser, andre forpligtelser, der følger af national lovgivning, disponibel kapacitet til anlægsarbejder osv.). Hvis etableringen af det planlagte offentligt finansierede net (indtil det idriftsættes) tager længere tid end forventet, er der behov for en ny kortlægning og offentlig høring.
81. Uanset om medlemsstaten allerede har indsamlet oplysninger om fremtidige investeringsplaner gennem kortlægning, skal den offentlige høring altid omfatte resultaterne af den seneste kortlægning. Dette er nødvendigt for at minimere eventuelle unødige konkurrencefordrejninger mellem virksomheder, der allerede leverer net eller tjenester i målområderne, og dem, der allerede har troværdige investeringsplaner for den relevante tidshorisont.
82. Den offentlige høring skal vare mindst 30 dage. Efter afslutningen af den offentlige høring skal medlemsstaten iværksætte den konkurrenceprægede udvælgelsesprocedure eller påbegynde gennemførelsen af det pågældende projekt⁶⁷ for direkte investeringsmodeller inden for 1 år. Hvis medlemsstaten ikke iværksætter den konkurrenceprægede udvælgelsesprocedure eller gennemførelsen af det offentligt finansierede projekt inden for nævnte periode, skal den gennemføre en ny offentlig høring, før den kan iværksætte den konkurrenceprægede udvælgelsesprocedure eller gennemføre det offentligt finansierede projekt.

⁶⁴ Dette skal omfatte: en liste over målområder baseret på kortlægningen, foranstaltningens varighed, budget, kilder til offentlig finansiering, identifikation af den relevante tidshorisont, støtteberettigelseskriterier, herunder kvaliteten af de tjenester, der skal leveres (upload- og downloadhastigheder), interventionstærskler, planlagte engrosadgangskrav og prisfastsættelse eller prisfastsættelsesmetode. En offentlig høring kan også omfatte spørgsmål til interessenter om, hvilke engrosadgangsprodukter de ønsker at se tilbudt på nyoprettede offentligt finansierede net.

⁶⁵ Direkte høring af leverandører eller andre interessenter opfylder ikke kravene til en offentlig høring, som skal sikre åbenhed og gennemsigtighed over for alle interesserede parter af hensyn til retssikkerheden.

⁶⁶ Resultaterne af en offentlig høring er kun gyldige for den relevante tidshorisont, der er angivet i høringen. Gennemførelsen af foranstaltningen efter dette tidspunkt kræver som minimum en ny kortlægning og offentlig høring.

⁶⁷ Dette omfatter individuel støtte, som ydes i henhold til en statsstøtteordning.

83. Det anbefales, at den nationale tilsynsmyndighed høres om resultaterne af den offentlige høring⁶⁸.

5.2.2.4.3 Bedste praksis: Vurdering af private investeringsplaner i den offentlige høring

84. Der er risiko for, at en aktørs blotte "interessetilkendegivelse" i fremtidige private investeringsplaner i målområdet i en offentlig høring kan forsinke etableringen af bredbåndsnet, hvis sådanne private investeringer alligevel ikke finder sted, og den statslige intervention samtidig er stillet i bero.
85. For at mindske risikoen for, at statslig intervention forhindres på grundlag af fremtidige investeringsplaner, som ikke vil blive gennemført, kan medlemsstaterne beslutte at anmode de relevante interessenter om at fremlægge dokumentation for, at deres investeringsplaner er troværdige, inden for en tidsramme, der er passende og står i rimeligt forhold til omfanget af de oplysninger, der anmodes om⁶⁹. Dokumentationen kan f.eks. omfatte en detaljeret implementeringsplan med milepæle (f.eks. for hver periode på seks måneder), der viser, at investeringen vil blive gennemført inden for den relevante tidshorisont og vil sikre lignende resultater som det planlagte offentligt finansierede net.
86. For at vurdere troværdigheden af den oplyste ydeevne og dækning kan medlemsstaterne anvende de samme kriterier som dem, der anvendes til at vurdere de eksisterende nets ydeevne, hvis det er rimeligt og hensigtsmæssigt.
87. Ved vurderingen af troværdigheden af fremtidige investeringsplaner kan medlemsstaterne navnlig tage hensyn til følgende kriterier:
- a) hvorvidt interessenten har forelagt en projektrelateret forretningsplan, der tager højde for passende kriterier, f.eks. vedrørende tidsramme, budget, mållokalernes beliggenhed, kvaliteten af de tjenester, der skal leveres, type net og teknologi til etablering og udnyttelsesgrad
 - b) hvorvidt den relevante interessent har forelagt en troværdig projektplan på højt niveau, som tager behørigt hensyn til vigtige projektmilepæle såsom administrative procedurer og tilladelser, (bl.a. anlægsrettigheder, miljøgodkendelser og sikkerhedsbestemmelser), anlægsarbejder, færdiggørelse af nettet, påbegyndelse af aktiviteter og levering af tjenesterne til slutbrugere
 - c) hvorvidt virksomhedens størrelse i lyset af investeringens størrelse
 - d) interessentens resultater i sammenlignelige projekter
 - e) hvis det er nødvendigt og hensigtsmæssigt, geografiske koordinater for centrale dele af det planlagte net (basestationer, opkoblingspunkter osv.).
88. Hvis en medlemsstat mener, at de private investeringsplaner er troværdige, kan den beslutte at opfordre de berørte interessenter til at underskrive tilsagnsaftaler, som kan

⁶⁸ Der er fastsat en lignende mekanisme i artikel 22 i direktiv (EU) 2018/1972.

⁶⁹ Medlemsstaterne kan af effektivitetshensyn medtage denne anmodning direkte i den offentlige høring. Alternativt kan medlemsstaterne som led i vurderingen af resultaterne af den offentlige høring anmode om yderligere oplysninger, når visse interessenters planer blot er udtryk for en "interessetilkendegivelse".

indeholde forpligtelser til at rapportere om fremskridt med hensyn til de fastsatte milepæle.

89. Det er de berørte interessenters ansvar at levere meningsfulde oplysninger i overensstemmelse med de relevante EU-regler⁷⁰ eller nationale regler.
90. Medlemsstaten bør høre den nationale tilsynsmyndighed om medlemsstatens vurdering af troværdigheden af de fremtidige investeringsplaner⁷¹.
91. Medlemsstaterne bør meddele resultaterne af deres vurdering og begrundelserne herfor til alle interessenter, der har indsendt oplysninger om deres private investeringsplaner.

5.2.2.4.4 Bedste praksis: Efterfølgende overvågning af gennemførelsen af private investeringsplaner

92. Hvis medlemsstaten mener, at de forelagte private investeringsplaner er troværdige, og det tilsvarende område derfor er blevet udskilt fra den statslige intervention, kan medlemsstaten beslutte at kræve, at de interessenter, der har forelagt disse planer, regelmæssigt rapporterer om opfyldelsen af milepælene for etablering af nettet og for leveringen af tjenester.
93. Hvis medlemsstaten konstaterer afvigelser fra den forelagte plan, som tyder på, at projektet ikke vil blive gennemført, eller har tilstrækkelig grund til at betvivle, at investeringen vil blive gennemført som angivet, kan medlemsstaten beslutte at kræve, at de berørte interessenter fremlægger yderligere oplysninger, der viser den anmeldte investerings fortsatte troværdighed.
94. Hvis medlemsstaten nærer betydelig tvivl om, hvorvidt investeringen vil blive gennemført som angivet, kan den når som helst inden for den relevante tidshorisont beslutte at medtage de områder, der er omfattet af investeringen, i en ny offentlig høring med henblik på at undersøge, om de er relevante for statslig intervention.

5.2.3 Støttens egnethed som politikinstrument

95. Medlemsstaten skal påvise, at støtten er egnet til at afhjælpe det konstaterede markedssvigt og til at nå de mål, der forfølges med støtten. Statsstøtte er ikke egnet, hvis det samme resultat kan opnås gennem andre mindre konkurrencefordrejende foranstaltninger.
96. Statsstøtte er ikke det eneste politikinstrument, som medlemsstaterne har til rådighed til at fremme investeringer i etablering af bredbåndsnet. Medlemsstaterne kan anvende andre mindre fordrejende midler såsom administrative og lovgivningsmæssige foranstaltninger eller markedsbaserede instrumenter.
97. For at støtten skal være passende skal de offentligt finansierede faste net og mobilnet have væsentligt forbedrede egenskaber i forhold til eksisterende net. Offentligt finansierede faste net og mobilnet bør derfor sikre en væsentlig forbedring. Der sikres en væsentlig forbedring, hvis følgende betingelser er opfyldt som følge af den statslige intervention: a) etableringen af det offentligt finansierede faste net eller mobilnet

⁷⁰ F.eks. i overensstemmelse med artikel 29 i direktiv (EU) 2018/1972.

⁷¹ Der er fastsat en lignende mekanisme i artikel 22 i direktiv (EU) 2018/1972.

udgør en væsentlig ny investering⁷² og b) det offentligt finansierede net giver markedet betydelig ny kapacitet med hensyn til bredbåndstjenesters tilgængelighed, kapacitet, hastighed⁷³ og konkurrence.

98. Det offentligt finansierede nets præstationer skal sammenlignes med de(t) eksisterende nets højeste ydeevne. Troværdig investeringsplaner tages kun i betragtning ved vurderingen af den væsentlige forbedring, hvis de i sig selv ville have en ydeevne svarende til det planlagte offentligt finansierede nets ydeevne i målområderne inden for den relevante tidshorisont.

5.2.3.1 Væsentlig forbedring — Faste accessnet

99. Med hensyn til statsstøtte til faste accessnet vurderes det, om der er tale om en væsentlig forbedring, på grundlag af en sondring mellem de forskellige typer af målområder, afhængigt af tilstedeværelsen af faste ultrahurtige net.

5.2.3.1.1 Hvide og grå områder

100. Hvide områder er områder, hvor der ikke findes et fast ultrahurtigt net, eller hvor der ikke inden for den relevante tidshorisont er troværdige planer om at etablere det.
101. Grå områder er områder, hvor der kun findes ét fast ultrahurtigt net, eller hvor der inden for den relevante tidshorisont er troværdige planer om at etablere et.
102. I hvide og grå områder skal statslige interventioner for at opnå en væsentlig forbedring både:
- a) mindst tredoble downloadhastigheden sammenlignet med det eksisterende net
 - b) udgøre en betydelig ny infrastrukturinvestering, der bringer betydelig ny kapacitet på markedet⁷⁴.

5.2.3.1.2 Blandede områder (hvide og grå)

103. I princippet bør den planlagte intervention udformes på en sådan måde, at hele målområdet enten er hvidt eller gråt.

⁷² F.eks. bør marginale investeringer, som kun vedrører opgradering af nettets aktive komponenter, i forbindelse med faste net ikke være statsstøtteberettigede. Selv om visse teknologier til forbedring af kobbernettet (såsom vektorisering) kan øge de eksisterende nets kapacitet, kræver de måske ingen væsentlige investeringer i nye net og kan derfor heller ikke være statsstøtteberettigede. For mobilnet kan medlemsstaterne under visse omstændigheder påvise, at investeringer i aktivt udstyr kan spille en vigtig rolle, og at offentlig støtte kan være berettiget, hvis investeringen ikke blot består af trinvis opgraderinger, men udgør en integreret del af en betydelig ny investering i et net, forudsat at alle forenelighedsbetingelser er opfyldt. Se f.eks. Kommissionens afgørelse C(2021) 9538 af 10. januar 2022, sag SA.57216 Mobildækning i landdistrikter i Galicien (EUT C 46 af 28.1.2022, s. 1).

⁷³ Det subsidierede net skal levere tjenester i den hastighed, der er nødvendig, for at opfylde kravet om væsentlig forbedring. Udover den hastighed, der er nødvendig, for at opfylde kravet om væsentlig forbedring, kan operatører af et subsidieret net dog også tilbyde tjenester af lavere kvalitet.

⁷⁴ Dette er f.eks. tilfældet, når det nye net i væsentlig grad udvider fiber fra nettets kerne til nettets kant, f.eks.: i) etablering af fiber til basisstationerne til støtte for etableringen af faste trådløse accessnet, ii) etablering af fiber til de skabe, hvor skabene ikke tidligere var tilsluttet et fibernet, iii) forøgelse (udbygning) af fiber i kabelnet.

104. Af effektivitetshensyn kan medlemsstaterne, når det ikke er berettiget at adskille hvide og grå områder, dog vælge målområder, som er delvis hvide og grå. I sådanne områder, hvor nogle slutbrugere allerede betjenes af et fast ultrahurtigt net (eller vil blive det inden for den relevante tidshorisont), skal medlemsstaten sikre, at den statslige intervention ikke fører til unødigt konkurrencefordrejning for så vidt angår det eksisterende net.
105. En passende løsning kan bestå i at tillade en begrænset overbygning af det eksisterende faste ultrahurtige net, der forbinder slutbrugere i det grå område, der er en del af det blandede område. I sådanne situationer kan hele målområdet behandles som hvidt ved vurderingen af den statslige intervention, forudsat at medlemsstaten godtgør, at de følgende betingelser er opfyldt:
- a) overbygningen ikke skaber unødige konkurrencefordrejninger, baseret på resultaterne af en offentlig høring
 - b) overbygningen er begrænset til højst 10 % af alle bygninger i målområdet
 - c) de krav til væsentlige forbedringer, der er fastsat i afsnit 5.2.3.1.1 for hvide områder, er opfyldt, og det offentligt finansierede net leverer væsentligt bedre tjenester end dem, der er tilgængelige i den grå del af det blandede område. De krav til væsentlige forbedringer, der er fastsat i afsnit 5.2.3.1.1 for grå områder, behøver ikke at være opfyldt.
106. Kommissionen vil vurdere hensigtsmæssigheden af interventioner i blandede områder fra sag til sag.

5.2.3.1.3 Sorte områder

107. Sorte områder er områder, hvor der findes mindst to faste ultrahurtige net, eller hvor der inden for den relevante tidshorisont er troværdige planer om at etablere det.
108. Forudsat at den statslige intervention opfylder betingelserne i afsnit 5.2.2.1, skal det offentligt finansierede net opfylde alle de følgende betingelser:
- a) mindst tredoble downloadhastigheden sammenlignet med det eksisterende net
 - b) give en downloadhastighed på mindst 1 Gbps og en uploadhastighed på mindst 150 Mbps
 - c) udgøre en væsentlig ny infrastrukturinvestering, der bringer betydelig ny kapacitet på markedet⁷⁵.

5.2.3.2 Væsentlig forbedring – Mobile accessnet

109. Et offentligt finansieret mobilnet skal sikre en væsentlig forbedring med hensyn til mobiltjenesternes tilgængelighed, kapacitet, hastigheder og konkurrence, som kan fremme indførelsen af nye innovative tjenester⁷⁶.

⁷⁵ Se fodnote 68.

⁷⁶ Dette kan omfatte levering af nye tjenester, som ikke ville have været mulige uden den statslige intervention såsom opkoblet og automatiseret mobilitet.

110. Som anført i afsnit 2.3.2 sker overgangen til hver ny IMT-standard generelt gradvist. Mellem to fulde på hinanden følgende IMT-standarder findes der trinvis hybride systemer, som normalt er mere effektive end deres forgængere. F.eks. overgik et 4G LTE-cellekommunikationssystem i flere henseender 4G, og selvstændigt 5G er mere højtydende end ikke selvstændigt 5G. Tilsvarende har hver ny IMT-standard tilvejebragt ny kapacitet⁷⁷. Mens alle IMT-standarder leverer mobiltjenester, er det kun de nyeste IMT-standarder, der kan levere højtydende mobile bredbåndstjenester, herunder lavere latenstid og større transmissionskapacitet.
111. Da tilvejebringelse af nye funktioner kræver mere kapacitet, kræver teknologien i nye IMT-standarder nye frekvenser. Da frekvenser er en knap ressource, sker tildelingen i Unionen med henblik på levering af mobiltjenester på grundlag af en auktion eller andre konkurrenceprægede udvælgelsesprocedurer og er underlagt afgifter. Når en ny IMT-standard indføres som følge af frekvenstilldelingsprocessen, kan det forventes, at mobilnet, som anvender denne teknologi, vil give betydelig ny kapacitet sammenlignet med de eksisterende mobilnet. Udbydere af mobiltjenester er kun villige til at afholde betydelige startomkostninger for at opnå nye brugsrettigheder til frekvenser til støtte for en ny IMT-standard, hvis de forventer, at denne nye IMT-standard vil give bedre funktioner, som vil give dem mulighed for at få et afkast af sådanne investeringer over tid. På det grundlag har Kommissionen accepteret, at de yderligere egenskaber ved 4G-net i forhold til tidligere generationer udgør en væsentlig forbedring⁷⁸. På samme måde har 5G-net, og navnlig selvstændige 5G-net, normalt yderligere funktioner såsom ultralav latenstid, høj pålidelighed og mulighed for at reservere en del af nettet til en bestemt anvendelse og garantere en vis tjenestekvalitet. Disse funktioner vil gøre det muligt for 5G-net, og navnlig selvstændige 5G-net, at understøtte nye tjenester (f.eks. sundhedsovervågning og beredskabstjenester, realtidskontrol af fabriksmaskiner, intelligente net til forvaltning af vedvarende energi, opkoblet og automatiseret mobilitet, præcis fejldetektion og hurtig indgriben) og dermed sikre en væsentlig forbedring sammenlignet med tidligere mobilgenerationer. Den næste generation af mobilteknologier (såsom 6G) forventes at give flere forbedrede funktioner i fremtiden.

5.2.3.3 Væsentlig forbedring — Backhaulnet

112. Et offentligt finansieret backhaulnet skal sikre en væsentlig forbedring i forhold til det eller de eksisterende net. Der sikres en væsentlig forbedring, hvis det finansierede backhaulnet som følge af den statslige intervention udgør en betydelig investering i backhaulinfrastruktur og i tilstrækkelig grad understøtter det stigende behov for faste eller mobile accessnet. Dette kan være tilfældet, når det offentligt finansierede backhaulnet i modsætning til det eller de eksisterende er baseret på fiber eller andre teknologier, der kan give samme ydeevne som fiber. Hvis eksisterende net er baseret på fiber eller tilsvarende effektive teknologier, kan der opnås en væsentlig forbedring, f.eks. ved en passende dimensionering af backhaulkapaciteten, hvilket afhænger af den specifikke udvikling i situationen i målområderne.

⁷⁷ Se også fodnote 27.

⁷⁸ Se f.eks. Kommissionens afgørelse C(2020) 8939 final af 16. december 2020, sag SA.54684 — Tyskland — Etablering af højtydende mobilinfrastruktur i Brandenburg (EUT C 60 af 19.2.2021, s. 2).

113. Hvis en statslig intervention omfatter både backhaul- og accessnet (faste eller mobile), skal backhaulnettet dimensioneres på en sådan måde, at det kan understøtte accessnettenes behov.
114. Medlemsstaten bør vælge de mest hensigtsmæssige teknologier i overensstemmelse med princippet om teknologineutralitet under hensyntagen til målområdernes karakteristika og behov, navnlig når fiberbaserede net eller tilsvarende effektive net ikke er teknisk eller økonomisk levedygtige.

5.2.4 *Støttens proportionalitet*

115. Medlemsstaterne skal påvise, at støtten står i et rimeligt forhold til det problem, der søges løst. De skal i det væsentlige påvise, at den samme adfærdsændring ikke ville blive opnået med mindre støtte og færre fordrejninger. Støtten betragtes som proportional, hvis den er begrænset til det nødvendige minimum, og de potentielle konkurrencefordrejninger minimeres, jf. principperne i dette afsnit.

5.2.4.1 Konkurrencepræget udvælgelsesprocedure

116. Statsstøtte anses for at være proportional, hvis beløbet er begrænset til det minimum, der er nødvendigt for, at den støttede økonomiske aktivitet kan finde sted.
117. Uden at det berører de gældende regler for offentlige udbud, skal støtten ydes på grundlag af en åben, gennemsigtig og ikkediskriminerende konkurrencepræget udvælgelsesprocedure i overensstemmelse med principperne for offentlige udbud⁷⁹. Støtten skal også overholde princippet om teknologineutralitet som fastsat i afsnit 5.2.4.2.
118. Statsstøtten betragtes som proportional og begrænset til det nødvendige minimum, hvis den ydes gennem en konkurrencepræget udvælgelsesprocedure, der tiltrækker et tilstrækkeligt antal deltagere. Hvis antallet af deltagere eller antallet af støtteberettigede tilbud ikke er tilstrækkeligt, skal medlemsstaten overlade vurderingen af det vindende tilbud (herunder omkostningsberegninger) til en uafhængig revisor.
119. Forskellige procedurer kan være hensigtsmæssige afhængigt af omstændighederne. Eksempelvis for interventioner med stor teknisk kompleksitet kan medlemsstaterne vælge at indlede en konkurrencepræget dialog med potentielle tilbudsgivere med henblik på at sikre den mest hensigtsmæssige udformning af interventionen.
120. Medlemsstaten skal sikre, at det økonomisk mest fordelagtige tilbud⁸⁰ vælges. Med henblik herpå skal medlemsstaten opstille objektive, gennemsigtige og ikkediskriminerende kvalitative tildelingskriterier og på forhånd angive den relative vægtning af hvert kriterie.
121. Kvalitative tildelingskriterier kan bl.a. omfatte nettets ydeevne (herunder dets sikkerhed), den geografiske dækning, hvor fremtidssikret den teknologiske metode er,

⁷⁹ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2014/24/EU af 26. februar 2014 om offentlige udbud og om ophævelse af direktiv 2004/18/EF (EUT L 94 af 28.3.2014, s. 65) og Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2014/23/EU af 26. februar 2014 om tildeling af koncessionskontrakter (EUT L 94 af 28.3.2014, s. 1).

⁸⁰ I overensstemmelse med principperne for offentlige udbud.

den foreslåede løsnings indvirkning på konkurrencen (herunder engrosadgangsvilkår, betingelser og prisfastsættelse)⁸¹ og de totale udgifter ved ejerskab⁸².

122. Medlemsstaterne kan overveje at tildele yderligere prioritetspoint for kriterier vedrørende henholdsvis nettets klima- og miljøpræstationer⁸³ og dets klimaneutralitetssegenskaber, herunder dets CO₂-fodafttryk, og nettets indvirkning på de vigtigste komponenter af naturkapital, dvs. luft, vand, jord og biodiversitet. Medlemsstaterne kan også pålægge den udvalgte tilbudsgiver forpligtelser til at gennemføre forholdsvise afbødende foranstaltninger, hvis nettet kan have en negativ indvirkning på miljøet.
123. Hvis støtten ydes uden en konkurrencepræget udvælgelsesprocedure til en offentlig myndighed, der etablerer og forvalter et bredbåndsnet på engrosniveau⁸⁴ direkte eller gennem en intern enhed (direkte investeringsmodel), skal medlemsstaten ligeledes begrunde sit valg af net- og teknologiløsning⁸⁵.
124. Enhver koncession eller anden form for overdragelse fra en sådan offentlig myndighed eller intern enhed til tredjemand med henblik på udformning, etablering eller drift af nettet skal tildeles gennem en åben, gennemsigtig og ikkediskriminerende konkurrencepræget udvælgelsesprocedure. Proceduren skal være i overensstemmelse med principperne for offentlige udbud, være baseret på det økonomisk mest fordelagtige tilbud og overholde princippet om teknologineutralitet, uden at dette berører de gældende regler for offentlige udbud.

5.2.4.2 Teknologineutralitet

125. I henhold til princippet om teknologineutralitet må den statslige intervention ikke begunstige eller udelukke nogen bestemt teknologi, hverken i udvælgelsen af støttemodtagere eller i forbindelse med levering af engrosadgang. Da der findes forskellige teknologiske løsninger, bør udbuddet ikke favorisere eller udelukke nogen bestemt teknologi eller netplatform. Tilbudsgiverne bør have ret til at foreslå levering af de ønskede tjenester ved at anvende eller kombinere de teknologier, som de måtte

⁸¹ F.eks. bør nettopologier, som giver mulighed for fuldstændig og effektiv ubundet adgang, i princippet få flere prioritetspoint.

⁸² De totale udgifter ved ejerskab (TCO) tages f.eks. i betragtning af virksomheder, når de planlægger at investere i aktiver. TCO omfatter initialinvesteringen samt alle direkte og indirekte omkostninger på lang sigt. Selv om størrelsen af initialinvesteringen let kan bestemmes, forsøger virksomhederne oftest at analysere alle potentielle omkostninger, som de vil pådrage sig i forbindelse med forvaltningen og vedligeholdelsen af aktivet i dets levetid, hvilket kan påvirke beslutningen om at investere betydeligt.

⁸³ F.eks. af energiforbruget eller investeringens livscyklus og dermed under anvendelse af kriterierne for princippet om ikke at gøre væsentlig skade, som indført i klassificeringsforordningen, Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2020/852 af 18. juni 2020 om fastlæggelse af en ramme til fremme af bæredygtige investeringer og om ændring af forordning (EU) 2019/2088 (EUT L 198 af 22.6.2020, s. 13).

⁸⁴ Støttemodtageren kan få lov til at levere detailtjenester som "detailhandler i sidste instans", hvor markedet ikke sikrer levering af sådanne tjenester. Se Kommissionens afgørelse C(2019) 8069 final af 15. november 2019, sag SA.54472 (2019/N) — Irland — National Broadband Plan (EUT C 7 af 10.1.2020, s. 1).

⁸⁵ Se Kommissionens afgørelse C(2018) 6613 final af 12. oktober 2018, sag SA.49614 (2018/N) — Litauen — Udvikling af næste generation af accessinfrastruktur — RAIN 3 (EUT C 424 af 23.11.2018, s. 8), Kommissionens afgørelse C(2016) 3931 final af 30. juni 2016, sag SA.41647 — Italien — Strategia Banda Ultralarga (EUT C 258 af 15.7.2016, s. 4) og Kommissionens afgørelse C(2019) 6098 final af 20. august 2019, sag SA.52224 — Østrig — Bredbåndsprojekt i Kärnten (EUT C 381 af 8.11.2019, s. 7).

finde mest egnede. Dette berører ikke medlemsstaternes mulighed for at fastlægge den ønskede ydeevne, herunder nettenes energieffektivitet, før proceduren og tildele prioritetspoint til den mest hensigtsmæssige teknologiske løsning eller blanding af teknologiske løsninger baseret på objektive, gennemsigtige og ikkediskriminerende kriterier i overensstemmelse med afsnit 5.2.4.1. Et offentligt finansieret net skal give alle adgangssøgende adgang på retfærdige og ikkediskriminerende vilkår, uanset hvilken teknologi der anvendes.

5.2.4.3 Anvendelse af eksisterende infrastruktur

126. Anvendelsen af eksisterende infrastruktur er en af de vigtigste faktorer, som kan bidrage til at nedbringe omkostningerne ved etablering af et nyt bredbåndsnet og begrænse indvirkningen på miljøet.
127. Medlemsstaterne bør tilskynde virksomheder, der er villige til at deltage i en konkurrencepræget udvælgelsesprocedure, til at anvende eksisterende infrastruktur. Medlemsstaterne bør også tilskynde disse virksomheder til at fremlægge nærmere oplysninger om den eksisterende infrastruktur, som de ejer eller kontrollerer⁸⁶ i det planlagte interventionsområde. Disse oplysninger bør gives i god tid, så de kan tages i betragtning ved udarbejdelsen af tilbuddene. Medlemsstaterne bør, når det er rimeligt forhold til bl.a. interventionsområdets størrelse, muligheden for at fremskaffe oplysninger og den tid, der er til rådighed, gøre tilvejebringelsen af disse oplysninger til en betingelse for deltagelse i udvælgelsesproceduren⁸⁷. Oplysningerne kan især omfatte: a) infrastrukturens placering og rute, b) infrastrukturens type og nuværende anvendelse, c) et kontaktpunkt og d) vilkår og betingelser for dens anvendelse, hvis sådanne findes⁸⁸.
128. Medlemsstaterne skal gøre alle oplysninger om eksisterende infrastruktur, som de råder over⁸⁹, og som kan bruges til etablering af bredbåndsnet i interventionsområdet, tilgængelige. Medlemsstaterne opfordres til at benytte sig af den centrale dokumentationstjeneste, der er oprettet i henhold til artikel 4, stk. 2, i direktiv 2014/61/EU.

5.2.4.4 Engrosadgang

129. Tredjeparters effektive engrosadgang til de finansierede net er en nødvendig betingelse i forbindelse med enhver offentlig støtteforanstaltning. Engrosadgang giver

⁸⁶ Infrastruktur, som de har ret til at give tredjeparter adgang til.

⁸⁷ Se Kommissionens afgørelse i sag SA.40720 (2016/N) National Broadband Scheme for the UK for 2016-2020 (EUT C 323 af 2.9.2016, s. 2) (betragtning 115 og 116), hvor Det Forenede Kongeriges myndigheder krævede, at alle tilbudsgivere skulle underskrive en adfærdskodeks. Adfærdskodeksen omfattede standarder for: i) detaljeringsgraden af de oplysninger, der skulle gives, ii) de frister, inden for hvilke oplysningerne skulle gives, iii) acceptable vilkår i en hemmeligholdelsesaftale og iv) forpligtelsen til at stille infrastrukturen til rådighed for anvendelse i forbindelse med andre tilbud. Tilbudsgivere, der ikke opfyldte betingelserne i adfærdskodeksen, ville blive udelukket fra udbuddet.

⁸⁸ Dette kan navnlig være tilfældet, når sådanne vilkår og betingelser allerede eksisterer som følge af reguleringsmæssige forpligtelser, der er pålagt af nationale reguleringsmyndigheder eller andre kompetente myndigheder i henhold til direktiv (EU) 2018/1972, når der er fastsat bestemmelser om adgang i en tidligere statsstøtteafgørelse, eller når der foreligger et kommercielt engrostitbud.

⁸⁹ Adgangen til disse oplysninger kan begrænses i henhold til de gældende regler. F.eks. kan adgangen til oplysninger vedrørende fysisk infrastruktur i henhold til direktiv 2014/61/EU begrænses af hensyn til netsikkerheden og nettenes integritet, den nationale sikkerhed, folkesundheden eller den offentlige sikkerhed, fortrolighed eller forretningshemmeligheder.

navnlig tredjepartsvirksomheder mulighed for at konkurrere med den valgte tilbudsgiver, hvorved udvalget og konkurrencen i de områder, som foranstaltningen dækker, styrkes. Engrosadgang forhindrer også, at der skabes regionale tjenestemonopoler. Ved at gøre det muligt at udvikle konkurrencen på målområdet sikrer det også udviklingen af markedet på dette område på længere sigt. Denne adgang er ikke betinget af nogen forudgående markedsanalyse som omhandlet i kapitel III i direktiv (EU) 2018/1972. Ikke desto mindre bør den type forpligtelser vedrørende engrosadgang, der pålægges et offentligt finansieret net, tilpasses efter de samlede adgangsforpligtelser, som er fastlagt ved sektorreguleringen. Da støttemodtagerne ikke kun bruger deres egne midler, men også offentlige midler til at etablere nettet, bør de imidlertid tilbyde et bredere udvalg af engrosadgangsprodukter end dem, som de nationale tilsynsmyndigheder pålægger de virksomheder, der har en stærk markedsposition. En sådan engrosadgang bør gives så tidligt som muligt, inden leveringen af de relevante tjenester påbegyndes, og, hvis netoperatøren også har til hensigt at levere detailtjenester, mindst seks måneder inden lanceringen af disse detailtjenester.

130. Det offentligt finansierede net skal tilbyde effektiv adgang på retfærdige og ikkediskriminerende vilkår til alle virksomheder. Dette kan indebære opgradering og øget kapacitet i den eksisterende infrastruktur, hvor det er nødvendigt, og etablering af tilstrækkelig ny infrastruktur (f.eks. kabelkanaler, der er store nok til et tilstrækkeligt antal net, og forskellige nettopologier)⁹⁰.
131. Medlemsstaterne skal angive vilkår, betingelser og priser for engrosadgangen i dokumenterne i den konkurrenceprægede udvælgelsesprocedure og offentliggøre disse oplysninger på et omfattende websted på nationalt eller regionalt plan. Offentligheden bør have adgang til webstedet uden begrænsninger, herunder forudgående brugerregistrering.
132. For at gøre engrosadgangen effektiv og give den adgangssøgende mulighed for at levere sine tjenester skal der gives engrosadgang til dele af nettet, som ikke er offentligt finansieret, eller som støttemodtageren måske ikke har etableret⁹¹.

5.2.4.4.1 Vilkår og betingelser for engrosadgang

133. Der skal gives effektiv engrosadgang i mindst ti år for alle aktive produkter, undtagen virtuel ubundet adgang (VULA).
134. Adgang baseret på VULA skal gives for en periode, der svarer til levetiden for den infrastruktur, som VULA er en erstatning for⁹².

⁹⁰ Afhængigt af interventionstypen kan dette omfatte: tilstrækkeligt dimensionerede kabelkanaler, tilstrækkeligt antal mørke fibre, type og opgradering af master/tårne, type og størrelse af gadeskabe til effektiv ubundet adgang osv. Se Kommissionens afgørelse C(2016) 3208 final af 26. maj 2016, sag SA 40720 (2016/N) — Det Forenede Kongerige — Broadband Delivery UK (EUT C 323 af 2.9.2016, s. 2) og Kommissionens afgørelse C(2019) 8069 final af 15. november 2019, sag SA.54472 (2019/N) — Irland — National Broadband Plan (EUT C 7 af 10.1.2020, s. 1).

⁹¹ Effektiv adgang indebærer f.eks., at der gives tilstrækkelig engrosadgang til aktivt udstyr, selv om der kun finansieres infrastruktur.

⁹² Da VULA i dette tilfælde er en erstatning for fysisk ubundet adgang til en ny infrastruktur, gælder de samme regler som for ny infrastruktur.

135. Der skal gives adgang til ny infrastruktur (såsom kabelkanaler, master, skabe eller mørk fiber) i det pågældende netelements levetid⁹³. Hvis der ydes statsstøtte til ny infrastruktur, skal infrastrukturen være stor nok til at imødekomme de adgangssøgendes aktuelle og skiftende efterspørgsel⁹⁴. Dette supplerer og berører ikke de lovgivningsmæssige forpligtelser, som den nationale tilsynsmyndighed kan pålægge.
136. Medlemsstaterne skal høre de nationale tilsynsmyndigheder om engrosadgangsprodukter, -vilkår og -priser. De nationale tilsynsmyndigheder opfordres til at give vejledning, jf. afsnit 5.2.4.6.
137. De samme adgangsbetingelser skal gælde for hele det offentligt finansierede net, herunder de dele af nettet, hvor den eksisterende infrastruktur er blevet anvendt. Adgangsforpligtelserne skal håndhæves uden hensyn til ændringer i det offentligt finansierede nets ejerforhold, forvaltning eller drift.
138. Støttemodtageren eller de adgangssøgende, der er tilsluttet det offentligt finansierede net, kan for egne midler beslutte at udvide deres net til tilstødende områder uden for målområdet. Adgangssøgende kan foretage sådanne udvidelser på grundlag af forpligtelserne vedrørende engrosadgang. Hvis de ikke er knyttet til støttemodtageren, er der ingen begrænsning for sådanne udvidelser til tilstødende områder. En adgangssøgende anses ikke for at være knyttet til støttemodtageren, hvis de ikke er en del af den samme koncern og ikke har kapitalinteresser i deres respektive virksomheder. Udvidelser fra støttemodtagernes side kan tillades med forbehold af følgende kumulative sikkerhedsforanstaltninger:
- a) ved gennemførelsen af den offentlige høring (se afsnit 5.2.2.4.2) skal medlemsstaten angive, at private udvidelser er tilladt på et senere tidspunkt, og give meningsfulde oplysninger om sådanne udvidelsers potentielle dækning.
 - b) udvidelser til tilstødende områder må først finde sted to år efter idriftsættelsen af det offentligt finansierede net, hvis en af følgende situationer opstår:
 - i) i den offentlige høring påviser interessenterne, at den planlagte udvidelse risikerer at trænge ind i et tilstødende område, som allerede betjenes af mindst to uafhængige net med hastigheder, der svarer til det offentligt finansierede nets hastighed

⁹³ Se Kommissionens afgørelse C(2019) 8069 final af 15. november 2019, sag SA.54472 (2019/N) — Irland — National Broadband Plan (EUT C 7 af 10.1.2020, s. 1). Når støttemodtageren beslutter at opgradere eller udskifte infrastrukturen, inden den støttede infrastrukturens levetid udløber, skal støttemodtageren fortsat give adgang til den nye infrastruktur i hele den periode, der var planlagt for den oprindelige infrastruktur.

⁹⁴ For eksempel og afhængigt af nettets særlige karakter, hvor der bygges nye kabelkanaler til at huse fiber, bør de dække mindst tre uafhængige fiberkabler, som hver især kan have flere fibre og derfor kan betjene flere virksomheder. Hvis den eksisterende infrastruktur har kapacitetsbegrænsninger og ikke kan give adgang til mindst tre uafhængige fiberkabler baseret på "først til mølle"-princippet, bør operatøren af det offentligt finansierede net stille mindst 50 % af kapaciteten (navnlig mørke fibre) til rådighed for adgangssøgende.

- ii) der er mindst ét net i det tilstødende område med hastigheder, der kan sammenlignes med det offentligt finansierede nets, som blev sat i drift mindre end 5 år før idriftsættelsen af det offentligt finansierede net⁹⁵.

139. Hvis resultaterne af den offentlige høring viser, at der er risiko for andre væsentlige konkurrencefordrejninger, skal støttemodtageren have forbud mod at foretage udvidelser.

5.2.4.4.2 Engrosadgangsprodukter

5.2.4.4.2.1 Faste accessnet i hvide områder

140. Det offentligt finansierede net skal som minimum give bitstrømsadgang, adgang til mørk fiber og adgang til infrastruktur, herunder gadeskabe, master, tårne og kabelkanaler.

141. Desuden skal medlemsstaterne sikre, at det offentligt finansierede net som minimum giver enten fysisk eller VULA. For at blive anset for egnet som engrosadgangsprodukt skal ethvert VULA-produkt være godkendt på forhånd af den nationale tilsynsmyndighed eller anden kompetent myndighed.

5.2.4.4.2.2 Faste accessnet i grå og sorte områder

142. Det offentligt finansierede net skal mindst levere a) de engrosadgangsprodukter, der er omhandlet i punkt 142, og b) fysisk ubundtet adgang.

143. Medlemsstaterne kan anse det for hensigtsmæssigt ikke at pålægge fysisk ubundtet adgang og i stedet kræve, at der stilles VULA til rådighed. I så fald skal medlemsstaterne tilkendegive, at de har til hensigt at fravige forpligtelsen til at sørge for fysisk ubundtet adgang, og begrunde dette valg i den offentlige høring. Medlemsstaterne skal påvise, at udskiftning af fysisk ubundtet adgang med levering af VULA ikke risikerer at fordreje konkurrencen unødigt under hensyntagen til resultatet af den offentlige høring og markedets og det pågældende områdes karakteristika⁹⁶. På dette grundlag vil Kommissionen vurdere, om levering af VULA i stedet for fysisk ubundtet adgang sikrer, at støtten er forholdsmæssig.

5.2.4.4.2.3 Mobile accessnet

144. Det offentligt finansierede net skal levere et rimeligt sæt engrosadgangsprodukter under hensyntagen til markedets karakteristika for at sikre effektiv adgang til det subsidierede net. Dette omfatter som minimum roaming og adgang til master, tårne og kabelkanaler. Så snart de bliver tilgængelige, skal det offentligt finansierede net levere

⁹⁵ Disse regler gælder også for forbindelser til offentligt finansierede backhaulnet eller for offentligt finansierede mobilnet, der efterfølgende anvendes til levering af faste trådløse adgangstjenester i områder, der allerede er dækket af et fast net.

⁹⁶ Sådanne karakteristika kan vedrøre den gældende forhåndsregulering på markederne for elektronisk kommunikation, forretningsmodellen for operatørerne på markedet (udelukkende engrossalg eller vertikalt integrerede udbydere af bredbåndstjenester), statsstøtteinterventionsprojektets størrelse, anvendelsen af fysisk ubundtet adgang i den pågældende medlemsstat osv.

de nødvendige adgangsprодукter til at udnytte de mere avancerede funktioner⁹⁷ i mobilnet såsom 5G og fremtidige generationer af mobilnet⁹⁸.

5.2.4.4.2.4 Backhaulnet

145. Det offentligt finansierede net skal sikre mindst én aktiv tjeneste og adgang til master, tårne, kabelkanaler og mørke fibre.
146. Medlemsstaterne skal sørge for, at der etableres tilstrækkelig kapacitet til ny infrastruktur (f.eks. kabelkanaler, der er store nok til at tage højde for etablering af fiber til at imødekomme de forventede behov hos alle adgangssøgende), hvis det er nødvendigt for at sikre effektiv adgang på retfærdige og ikkediskriminerende vilkår.

5.2.4.4.3 Engrosadgang på grundlag af en rimelig efterspørgsel

147. Uanset betingelserne i afsnit 5.2.4.4.2 kan medlemsstaterne begrænse leveringen af visse engrosadgangsprodukter til tilfælde, hvor der er en rimelig efterspørgsel fra en adgangssøgende, hvis leveringen af sådanne produkter ville øge investeringsomkostningerne uforholdsmæssigt uden at give betydelige fordele i form af øget konkurrence.
148. For at Kommissionen kan godkende en sådan undtagelse, skal medlemsstaterne fremlægge en begrundelse baseret på karakteristikaene ved denne bestemte intervention. Begrundelsen bør baseres på velbegrundede og objektive kriterier såsom de pågældende områders lave befolkningstæthed eller målområdets eller støttemodtagernes størrelse⁹⁹. Medlemsstaterne skal på grundlag af detaljerede og objektive omkostningsberegninger for hvert adgangsprодукt, der ikke vil blive leveret, påvise, at leveringen af det pågældende produkt ville medføre en uforholdsmæssig omkostningsstigning i forbindelse med interventionen.

⁹⁷ Såsom Multi-Operator Access-Network (MORAN), Multi-Operator Core Network (MOCN), network slicing.

⁹⁸ Når medlemsstaterne yder støtten, skal de sikre, at master og tårne er i stand til at sikre, at en sådan adgang kan gives i betragtning af den nuværende og skiftende markedsstruktur.

⁹⁹ Se f.eks. Kommissionens afgørelse C(2011) 7285 final af 19. oktober 2011, sag N 330/2010 — Frankrig — Programme national Très Haut Débit — Volet B (EUT C 364 af 14.12.2011, s. 2) og Kommissionens afgørelse C(2012) 8223 final af 20. november 2012, sag SA.33671 (2012/N) — Det Forenede Kongerige — National bredbåndsordning for Det Forenede Kongerige — Broadband Delivery UK (EUT C 16 af 19.1.2013, s. 2).

149. Efterspørgslen fra den adgangssøgende anses for rimelig, hvis a) den adgangssøgende fremlægger en forretningsplan, der begrundet udviklingen af produktet på det offentligt finansierede net, og b) der ikke allerede tilbydes et tilsvarende adgangsprodukt i samme geografiske område af en anden virksomhed til priser, der svarer til priserne i mere tætbefolkede områder¹⁰⁰.
150. Hvis en anmodning om adgang er rimelig, skal de yderligere omkostninger afholdes ved at imødekomme anmodningen om adgang af støttemodtageren.

5.2.4.4.4 Engrosadgangspriser

151. Ved fastsættelsen af priserne for engrosadgangsprodukter skal medlemsstaterne sikre, at engrosadgangsprisen for hvert produkt er baseret på et af følgende benchmarks og prissætningsprincipper:
- a) den gennemsnitlige offentliggjorte engrospris, der gælder i andre sammenlignelige og mere konkurrenceprægede områder i den pågældende medlemsstat
 - b) de regulerede priser, der allerede er fastsat eller godkendt af den nationale tilsynsmyndighed for de berørte markeder og tjenester
 - c) omkostningsbasing eller en metode som krævet i henhold til de sektorspecifikke lovgivningsmæssige rammer.
152. Den nationale tilsynsmyndighed skal høres om engrosadgangsprodukter og vilkår og betingelser for engrosadgang, herunder priser og relaterede tvister, jf. afsnit 5.2.4.6.

5.2.4.4.5 Tilbagebetaling

153. Støttebeløbet til statslige interventioner til støtte for etablering af faste net og mobilnet fastsættes ofte på forhånd for at dække det forventede finansieringsbehov i den støttede infrastrukturens levetid.
154. Da de fremtidige omkostninger og indtægter generelt er usikre, bør medlemsstaterne i så fald nøje overvåge gennemførelsen af hvert enkelt offentligt finansieret projekt¹⁰¹ i hele den støttede infrastrukturens levetid og stille en tilbagebetalingsmekanisme til rådighed. Denne mekanisme gør det muligt at tage behørigt hensyn til oplysninger om, at støttemodtageren ikke var i stand til at tage hensyn til den oprindelige forretningsplan, da denne ansøgte om statsstøtte. Faktorer, der kan have indvirkning på projektets rentabilitet, og som kan være vanskelige eller endog umulige at fastslå på forhånd med tilstrækkelig nøjagtighed, er f.eks.: a) de faktiske omkostninger ved

¹⁰⁰ Kommissionen kan acceptere andre betingelser i forbindelse med proportionalitetsanalysen i lyset af særlige forhold i sagen og den samlede afvejning. Se f.eks. Kommissionens afgørelse C(2011) 7285 final af 19. oktober 2011, sag N 330/2010 — Frankrig — Programme national Très Haut Débit — Volet B (EUT C 364 af 14.12.2011, s. 2) og Kommissionens afgørelse C(2012) 8223 final af 20. november 2012, sag SA.33671 (2012/N) — Det Forenede Kongerige — National bredbåndsordning for Det Forenede Kongerige — Broadband Delivery UK (EUT C 16 af 19.1.2013, s. 2). Hvis betingelserne er opfyldt, bør der gives adgang inden for en frist, der er sædvanlig for det pågældende marked. I tilfælde af konflikt kan den støttetildelende myndighed rådføre sig med den nationale tilsynsmyndighed eller et andet kompetent nationalt organ.

¹⁰¹ Dette omfatter individuelle støttetildelinger i henhold til en statsstøtteordning.

etablering af nettet, b) de faktiske indtægter fra kernetjenesterne, c) den faktiske udnyttelse og d) de faktiske indtægter fra "ikkekerntjenester"¹⁰².

155. Medlemsstaterne skal indføre en tilbagebetalingsmekanisme i den støttede infrastrukturens levetid, hvis projektets støttebeløb overstiger 10 mio. EUR. Medlemsstaterne skal fastsætte reglerne for mekanismen på en gennemsigtig og klar måde i dokumentationen for den konkurrenceprægede udvælgelsesprocedure.
156. Tilbagebetaling er ikke nødvendig, hvis projektet gennemføres ved hjælp af den direkte investeringsmodel, hvor et offentligt ejet engrosnet bygges og drives af en offentlig myndighed med det ene formål at give alle virksomheder retfærdig og ikkediskriminerende adgang¹⁰³.
157. Da forskellige faktorer kan have en positiv eller negativ indvirkning på støttemodtagerens forretningsplan, bør tilbagebetalingsmekanismen udformes på en sådan måde, at der tages hensyn til og sker en afvejning mellem to mål: a) den bør give medlemsstaten mulighed for at inddrive beløb, der overstiger en rimelig fortjeneste¹⁰⁴, b) den bør ikke fjerne virksomhedernes incitament til at deltage i en konkurrencepræget udvælgelsesprocedure¹⁰⁵ og stræbe efter omkostningseffektivitet (effektivitetsgevinster) ved udrulning af nettet. For at opnå en god balance mellem de to mål bør medlemsstaterne indføre incitamentskriterier vedrørende effektivitetsgevinster¹⁰⁶.

¹⁰² F.eks. kan en tilbagebetalingsmekanisme hjælpe med at inddrive en fortjeneste, der er højere end med rimelighed forventet, f.eks. på grund af: i) større udbredelse end forventet af bredbåndsprодукter, der resulterer i yderligere fortjeneste og et mindre investeringsunderskud, og ii) højere indtægter end forventet fra ikkebredbåndsprодукter, der resulterer i yderligere fortjeneste og et mindre investeringsunderskud (f.eks. indtægter fra nye engrosadgangsprodukter). Se Kommissionens afgørelse C(2016) 3208 final af 26. maj 2016, sag SA 40720 (2016/N) – Det Forenede Kongerige – Broadband Delivery UK (EUT C 323 af 2.9.2016, s. 2).

¹⁰³ En tilbagebetalingsmekanisme kan være nødvendig i andre tilfælde, f.eks. i visse modeller for offentligt ejerskab. Se Kommissionens afgørelse C(2016) 3208 final af 26. maj 2016, sag SA 40720 (2016/N) — Det Forenede Kongerige — Broadband Delivery UK (EUT C 323 af 2.9.2016, s. 2).

¹⁰⁴ Ved rimelig fortjeneste forstås den forrentning af kapitalen, som en typisk virksomhed ville kræve, under hensyntagen til det risikoniveau, der er specifikt for bredbåndssektoren, og den type tjenester, der leveres. Den krævede forrentning af kapitalen bestemmes typisk af de vægtede gennemsnitlige kapitalomkostninger ("WACC").

¹⁰⁵ Deltagelsen i den konkurrenceprægede udvælgelsesprocedure afhænger af den forventede fortjeneste og det forventede underskud. Der kan f.eks. opstå tab, hvis tilbudsgiveren har været for optimistisk med hensyn til forventede fremtidige indtægter fra levering af bredbåndstjenester, eller hvis der opstår uventede omkostninger. Da den støtteydende myndighed ikke tilbagebetaler uventede tab, kan en stram tilbagebetalingsmekanisme for fremtidig fortjeneste øge den samlede risiko for investoren og afskrække vedkommende fra at deltage i den konkurrenceprægede udvælgelsesprocedure.

¹⁰⁶ Produktivitetsgevinster må ikke forringe kvaliteten af den udbudte tjeneste.

158. Incitamentsbeløbet skal fastsættes til højst 30 % af den rimelige fortjeneste. Medlemsstaterne bør ikke tilbagekræve ekstra fortjeneste svarende til eller under denne tærskel (dvs. den rimelige fortjeneste forhøjet med incitamentsbeløbet¹⁰⁷). Enhver fortjeneste over tærsklen skal fordeles mellem støttemodtageren og medlemsstaten på grundlag af den støtteintensitet, der følger af resultatet af den konkurrencebaserede udvælgelsesprocedure¹⁰⁸.
159. Tilbagebetalingsmekanismer skal også tage hensyn til fortjeneste fra andre transaktioner vedrørende det offentligt finansierede net. Hvis en virksomhed f.eks. oprettes specifikt med henblik på at opbygge eller drive det offentligt finansierede net, skal medlemsstaten, hvis en eksisterende aktionær i dette selskab sælger alle eller nogle af sine aktier i selskabet inden for syv år efter færdiggørelsen af nettet eller senest ti år efter tildelingen af støtten, inddrive ethvert beløb, hvormed salgsprovenuet overstiger den pris, som den nuværende aktionær ville opnå en rimelig fortjeneste til¹⁰⁹.

5.2.4.5 Regnskabsmæssig adskillelse

160. For at sikre, at støtten forbliver proportional og ikke fører til overkompensation eller krydssubsidiering af ikkestøttede aktiviteter, skal støttemodtageren sikre regnskabsmæssig adskillelse, således at omkostningerne til etablering og drift og indtægterne fra udnyttelse af det net, der er etableret med offentlige midler, klart identificeres.

5.2.4.6 Nationale tilsynsmyndigheders, nationale konkurrencemyndigheders, nationale kompetencecentres og bredbåndskompetencekontorers rolle

161. De nationale tilsynsmyndigheder spiller en særlig stor rolle ved udformningen af statslige interventioner til støtte for bredbåndsnet. De nationale tilsynsmyndigheder har opnået teknisk viden og ekspertise på grund af den vigtige rolle, som sektorlovgivningen tildeler dem, og er bedst i stand til at støtte offentlige myndigheder i forbindelse med udformningen af statslige interventioner.
162. Medlemsstaterne tilskyndes til systematisk at inddrage de nationale tilsynsmyndigheder i udformningen, gennemførelsen og overvågningen af statslige interventioner, herunder, men ikke begrænset til, i a) identifikation af målområder (kortlægning og offentlig høring), b) vurdering af opfyldelsen af kravene til væsentlige forbedringer og c) konfliktløsningsmekanismer, herunder i tilfælde af tvister i forbindelse med nogle af disse aspekter.
163. I betragtning af den særlige ekspertise, som de nationale tilsynsmyndigheder har på de nationale markeder, skal medlemsstaterne rådføre sig med de nationale tilsynsmyndigheder, som er bedst placeret, med hensyn til:

¹⁰⁷ Hvis den rimelige fortjeneste er 10 %, vil det maksimale incitamentsbeløb være 3 %.

¹⁰⁸ Hvis f.eks. den rimelige fortjeneste er 10 % og det maksimale incitamentsbeløb på 3 % anvendes, bør medlemsstaterne ikke inddrive fortjeneste, som ikke overstiger 13 %. Hvis den faktiske fortjeneste er 20 % og støtteintensiteten er 70 %, fordeles forskellen i fortjeneste mellem 13 % og 20 % som følger: 70 % til medlemsstaten og 30 % til bredbåndsinvestoren.

¹⁰⁹ Hvis eksempelvis en aktionær ejer 40 % af aktierne i den støttemodtagende virksomhed og nettonutidsværdien (NPV) af selskabet med den rimelige fortjeneste som diskonteringsrate er X, skal medlemsstaten, hvis aktionæren sælger sine aktier for et samlet beløb på Y, inddrive $Y - 40 \% \cdot X$ fra denne aktionær.

a) engrosadgangsprodukter, -betingelser og -priser (afsnit 5.2.4.4) og b) de eksisterende infrastrukturer, der er underlagt forhåndsregulering (afsnit 5.2.4.3). Hvis den nationale tilsynsmyndighed har fået de nødvendige beføjelser til at deltage i statslige interventioner vedrørende etablering af bredbåndsnet, bør medlemsstaten sende den nationale tilsynsmyndighed en detaljeret beskrivelse af støtteforanstaltningerne mindst to måneder forud for anmeldelsen af statsstøtte for at give den nationale tilsynsmyndighed en rimelig frist til at afgive udtalelse.

164. I overensstemmelse med bedste praksis kan de nationale tilsynsmyndigheder, uden at dette berører de nationale tilsynsmyndigheders beføjelser i henhold til reglerne, udstede retningslinjer for lokale myndigheder om bl.a. gennemførelse af markedsanalyser og definitioner af engrosadgangsprodukter og prisfastsættelse. Disse retningslinjer bør tage hensyn til de lovgivningsmæssige rammer og henstillinger fra Kommissionen¹¹⁰.
165. Foruden de nationale tilsynsmyndigheder kan medlemsstaterne også rådføre sig med de nationale konkurrencemyndigheder, f.eks. for at få rådgivning om, hvordan de skaber lige konkurrencevilkår for virksomhederne og undgår, at en uforholdsmæssig stor andel af statsmidlerne øremærkes til en enkelt virksomhed og dermed styrker den pågældendes (måske i forvejen dominerende) markedsstilling¹¹¹.
166. Medlemsstaterne kan oprette nationale kompetencecentre eller bredbåndskompetencekontorer, der kan hjælpe offentlige myndigheder med at udforme statslige interventioner til støtte for udbredelsen af bredbåndsnet¹¹².

5.2.5 Gennemsigtighed, rapportering og overvågning af støtten

167. Medlemsstaterne skal overholde kravene, som fastsat i afsnit 7 om gennemsigtighed, rapportering og overvågning.

5.3 Negative virkninger for konkurrencen og samhandelen

168. Støtte til etablering af faste net og mobilnet kan have negative virkninger i form af markedsfordrejninger og påvirkning af samhandelen mellem medlemsstaterne.
169. Kommissionen vurderer, hvilken betydning konkurrencefordrejningen og påvirkningen af samhandelen har for konkurrenterne og den mulige fortrængning af

¹¹⁰ Dette vil øge gennemsigtigheden, lette de lokale myndigheders administrative byrde og kan betyde, at de nationale tilsynsmyndigheder ikke behøver at analysere hver enkelt statsstøttesag.

¹¹¹ Se f.eks. udtalelse nr. 12-A-02 af 17. januar 2012 fra den franske konkurrencemyndighed vedrørende en anmodning om en udtalelse fra senatets udvalg for økonomi, bæredygtig udvikling og regional planlægning vedrørende rammerne for inddragelse af lokale myndigheder i etableringen af højhastighedsnet [Avis No 12-A-02 du 17 janvier 2012 de l'Autorité de la concurrence relatif à une demande d'avis de la commission de l'économie, du développement durable et de l'aménagement du territoire du Sénat concernant le cadre d'intervention des collectivités territoriales en matière de déploiement des réseaux à très haut débit].

¹¹² Se f.eks. Kommissionens afgørelse K(2008) 6705 af 5. november 2008, sag N 237/08 — Tyskland — Bredbåndsstøtte i Niedersachsen (EUT C 18 af 24.1.2009, s. 1), Kommissionens afgørelse C(2012) 8223 final af 20. november 2012, sag SA.33671 (2012/N) — Det Forenede Kongerige — National bredbåndsortning for Det Forenede Kongerige — Broadband Delivery UK (EUT C 16 af 19.1.2013, s. 2) og Kommissionens afgørelse C(2016) 3208 final af 26. maj 2016, sag SA.40720 (2016/N) — Det Forenede Kongerige — Broadband Delivery UK (EUT C 323 af 2.9.2016, s. 2).

private investeringer. Den offentlige støtte kan også tilskynde lokale tjenesteudbydere til at benytte sig af de tjenester, der tilbydes af det offentligt finansierede net, frem for dem, der tilbydes på markedsvilkår. Når støttemodtageren ser ud til at blive en virksomhed, der i forvejen har en dominerende stilling på et marked eller kan blive dominerende på grund af den offentlige investering, kan støtten endvidere svække det konkurrencemæssige pres, som konkurrenterne kan lægge på støttemodtageren. Selv i tilfælde, hvor fordrejninger kan anses for at være begrænsede på et individuelt plan, kan støtteordninger på det kumulative plan stadig føre til en høj grad af fordrejning.

5.4 Afvejning af støttens positive virkninger i forhold til de negative virkninger for konkurrencen og samhandelen

170. Kommissionen vil afveje den planlagte støttes positive virkninger for de støttede økonomiske aktiviteter med de faktiske og potentielle negative virkninger for konkurrencen og samhandelen. For at statsstøtte kan være forenelig med det indre marked, skal de positive virkninger opveje de negative virkninger.
171. For det første vil Kommissionen vurdere støttens positive virkninger for de støttede økonomiske aktiviteter, herunder dens bidrag til målene for den digitale politik. Medlemsstaten skal på grundlag af en kontrafaktisk analyse påvise, at foranstaltningen har positive virkninger sammenlignet med, hvad der ville være sket uden støtten. Som anført i afsnit 5.2.1 kan de positive virkninger omfatte opfyldelse af målene for den statslige intervention såsom etablering af et nyt net på markedet, der giver yderligere kapacitet og hastighed, lavere priser og bedre valgmuligheder for slutbrugerne samt højere kvalitet og innovation. Det vil også betyde, at slutbrugerne får større adgang til onlineressourcer, og det vil sandsynligvis øge efterspørgslen. Det kan derfor bidrage til fuldførelsen af det digitale indre marked og være til gavn for EU-økonomien som helhed.
172. Desuden kan Kommissionen, hvor det er relevant, også tage hensyn til, om støtten har andre positive virkninger, f.eks. forbedringer vedrørende energieffektiviteten i netdriften eller Unionens politikker såsom den europæiske grønne pagt.
173. For det andet skal medlemsstaterne påvise, at de negative virkninger er begrænset til det nødvendige minimum. Medlemsstaterne bør ved udformningen af den foranstaltning, der tager højde for støttens nødvendighed, hensigtsmæssighed og proportionalitet (afsnit 5.2.2, 5.2.3 og 5.2.4) f.eks. medtænke projekternes størrelse, de individuelle og kumulative støttebeløb, støttemodtagernes karakteristika (om de f.eks. har en stærk markedsposition) samt de pågældende områders karakteristika (f.eks. antallet af eksisterende eller troværdigt planlagte højtydende net i et givet område). Medlemsstaterne opfordres til at indsende eventuelle konsekvensanalyser og efterfølgende evalueringer af tilsvarende tidligere ordninger for at sætte Kommissionen i stand til at vurdere de sandsynlige negative virkninger.

6. FORENELIGHEDSVURDERING AF FORANSTALTNINGER TIL UDBREDELSE AF TJENESTERNE

174. Adgangen til et bredbåndsnet er en forudsætning for at kunne abonnere på bredbåndstjenester. Dette kan dog i nogle tilfælde være utilstrækkeligt til at sikre, at slutbrugernes behov (jf. navnlig punkt 54 og 61) vil blive opfyldt, og at fordelene for samfundet som helhed vil blive realiseret.

175. Årsagen hertil kan være slutbrugernes relativt lave tilbøjelighed til at abonnere på bredbåndstjenester. Denne lave tilbøjelighed kan skyldes forskellige årsager, herunder: a) de økonomiske konsekvenser af omkostningerne ved at abonnere på bredbåndstjenester for slutbrugere generelt eller for visse kategorier af slutbrugere i usikre situationer og b) manglende kendskab de fordele, som abonnementet på bredbåndstjenester vil medføre.
176. Foranstaltninger på efterspørgselssiden såsom vouchere er udformet med henblik på at reducere omkostningerne for slutbrugere og kan være nyttige til at afhjælpe et specifikt markedssvigt med hensyn til udbredelsen af tilgængelige bredbåndstjenester. En bredt tilgængelig og økonomisk overkommelig adgang til konnektivitet skaber positive eksterne virkninger på grund af dens mulighed for at fremskynde vækst og innovation i alle økonomiske sektorer. Hvis det ikke er muligt at sikre økonomisk overkommelig adgang til tilfredsstillende bredbåndstjenester på grund af f.eks. høje detailpriser, kan statsstøtte afhjælpe et sådant markedssvigt. I sådanne tilfælde kan tildeling af statsstøtte have positive virkninger.
177. Vouchere udgør ikke støtte til slutbrugere, herunder individuelle forbrugere, hvis disse slutbrugere ikke udøver en økonomisk aktivitet, der falder ind under traktatens artikel 107, stk. 1. Vouchere kan imidlertid udgøre støtte til slutbrugere, hvis sidstnævnte udøver en økonomisk aktivitet, der falder ind under traktatens artikel 107, stk. 1. I de fleste tilfælde kan nævnte støtte ikke desto mindre være omfattet af forordningen om de minimis-støtte¹¹³ i betragtning af vouchernes begrænsede værdi.
178. Den Europæiske Unions Domstols retspraksis bekræfter, at når en fordel gives til slutbrugere såsom individuelle forbrugere, der ikke udøver en økonomisk aktivitet, kan den også udgøre en fordel for visse virksomheder og kan således udgøre statsstøtte i henhold til traktatens artikel 107, stk. 1¹¹⁴.
179. Vouchere kan således udgøre støtte til virksomheder i sektoren for elektronisk kommunikation, som vil kunne forbedre eller øge deres udbud af tjenester ved hjælp af de eksisterende bredbåndsnet og dermed styrke deres markedsposition til skade for andre virksomheder i bredbåndssektoren. Disse virksomheder er underlagt statsstøttekontrol, hvis den fordel, de opnår, overstiger de minimis-niveauerne.
180. Der kan ikke tildeles vouchere i områder, hvor der ikke findes et net, der leverer de støtteberettigede tjenester.

6.1 Sociale vouchers

181. Sociale vouchere har til formål at hjælpe visse individuelle forbrugere med at købe eller opretholde bredbåndstjenester. De kan anses for at være forenelige med det indre marked på grundlag af traktatens artikel 107, stk. 2, litra a), som "støtte af social karakter til enkelte forbrugere, forudsat at den ydes uden forskelsbehandling med hensyn til varernes oprindelse".

¹¹³ Kommissionens forordning (EU) nr. 1407/2013 af 18. december 2013 om anvendelse af artikel 107 og 108 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde på de minimis-støtte (EUT L 352 af 24.12.2013, s. 1).

¹¹⁴ Dom af 4. marts 2009, Tyskland mod Kommissionen, T-424/05, EU:C:2009:49, præmis 108. Dom af 28. juli 2011, Mediaset mod Kommissionen, C-403/10 P, EU:C:2011:533, præmis 81.

182. For at være forenelig i henhold til traktatens artikel 107, stk. 2, litra a), skal sociale vouchere forbeholdes særlige kategorier af individuelle forbrugere, hvis økonomiske situation berettiger tildeling af støtte af sociale årsager (f.eks. lavindkomstfamilier, studerende, elever osv.)¹¹⁵. Med henblik herpå skal medlemsstaterne på grundlag af objektive kriterier identificere de kategorier af forbrugere, som de sociale vouchere har til formål at nå¹¹⁶.
183. De støtteberettigede omkostninger kan være det månedlige gebyr, standardetableringsomkostningerne¹¹⁷ og det terminaludstyr, der er nødvendigt for at forbrugeren kan få adgang til bredbåndstjenesterne. Omkostningerne til kabler i bygningen og en vis begrænset udbredelse i forbrugernes private ejendom eller i den offentlige ejendom i nærheden af forbrugernes private ejendom kan også være støtteberettigede, i det omfang de er nødvendige og supplerende i forhold til levering af tjenesten.
184. Sociale vouchere kan anvendes til at abonnere på nye bredbåndstjenester eller til at opretholde eksisterende abonnementer ("støtteberettigede tjenester").
185. Kravet om at undgå enhver forskelsbehandling baseret på produkternes oprindelse (se punkt 181) opfyldes ved at overholde princippet om teknologineutralitet. Forbrugere skal kunne bruge sociale vouchere til at købe de støtteberettigede bredbåndstjenester fra enhver udbyder, der er i stand til at levere dem, uanset hvilken teknologi der anvendes til at levere tjenesten. Den sociale voucherordning skal sikre ligebehandling af alle mulige tjenesteydere og give de endelige forbrugere det bredest mulige udvalg af leverandører. Til dette formål skal medlemsstaten oprette et onlineregister over alle støtteberettigede tjenesteudbydere eller anvende en tilsvarende alternativ metode for at sikre, at den statslige intervention er åben, gennemsigtig og ikkediskriminerende. Forbrugerne skal have mulighed for at konsultere sådanne informationer om alle virksomheder, der kan levere de støtteberettigede tjenester. Alle virksomheder, der er i stand til at levere de støtteberettigede bredbåndstjenester på grundlag af objektive og gennemsigtige kriterier (f.eks. evne til at opfylde minimumskravene til levering af sådanne tjenester), skal efter anmodning have mulighed for at blive optaget i onlineregistret eller en anden placering, som medlemsstaten har valgt. Registret (eller den alternative placering) kan også stille yderligere oplysninger til rådighed for forbrugerne, f.eks. hvilken type tjeneste de forskellige virksomheder yder.
186. Medlemsstaterne skal gennemføre en offentlig høring om ordningens vigtigste karakteristika. Den offentlige høring skal vare mindst 30 dage.
187. Medlemsstaterne kan indføre yderligere sikkerhedsforanstaltninger for at undgå eventuelt misbrug af sociale vouchere fra forbrugeres, tjenesteudbyderes eller andre involverede modtageres side. F.eks. kan der under visse omstændigheder, hvor kun

¹¹⁵ Se Kommissionens afgørelse: C(2020) 8441 final af 4. december 2020, sag SA.57357 (2020/N) — Grækenland — Bredbåndsvoucherordning for studerende (EUT C 41 af 5.2.2021, s. 4) og C(2020) 5269 final af 4. august 2020, sag SA.57495 (2020/N) — Italien — Bredbåndsvoucherordning for visse kategorier af familier (EUT C 326 af 2.10.2020, s. 9).

¹¹⁶ De nationale regler kan indeholde bestemmelser om forskellige gennemførelsesmidler. F.eks. kan voucherordninger omfatte planlagte betalinger direkte til forbrugerne eller direkte til den tjenesteudbyder, som forbrugerne har valgt.

¹¹⁷ Standardomkostninger er dem, der gælder for alle forbrugere uanset deres specifikke situation.

abonnementet på nye støtteberettigede tjenester subsidieres, være behov for yderligere sikkerhedsforanstaltninger for at sikre, at sociale vouchere ikke anvendes til at købe bredbåndstjenester, hvis et andet medlem af samme husstand allerede har abonnement på en støtteberettiget tjeneste.

188. Desuden skal medlemsstaterne overholde kravene i afsnit 7 om gennemsigtighed, rapportering og overvågning.

6.2 Konnektivitetsvouchere

189. Konnektivitetsvouchere kan være til bredere kategorier af slutbrugere (f.eks. konnektivitetsvouchere til forbrugere eller visse virksomheder såsom små og mellemstore virksomheder) for at fremme udbredelsen af bredbåndstjenester, der bidrager til udviklingen af en økonomisk aktivitet. Foranstaltningen kan erklæres forenelig med det indre marked på grundlag af traktatens artikel 107, stk. 3, litra c).
190. Kommissionen vil anse sådanne foranstaltninger for at være forenelige, hvis de bidrager til udviklingen af en økonomisk aktivitet (første betingelse) uden at påvirke samhandelsvilkårene unødigt i et omfang, der strider mod den fælles interesse (anden betingelse).

6.2.1 Første betingelse: fremme af udviklingen af en økonomisk aktivitet

191. Kommissionen mener, at konnektivitetsvoucherordninger, der effektivt bidrager til udbredelsen af visse bredbåndstjenester, kan fremme udviklingen af en række økonomiske aktiviteter ved at øge konnektiviteten og adgangen til bredbåndstjenester, hvor der er et markedssvigt i udbredelsen af de relevante tjenester¹¹⁸.
192. Medlemsstaterne skal påvise, at konnektivitetsvoucherordningerne har en tilskyndelsesvirkning.
193. Konnektivitetsvouchere bør kun dække op til 50 % af de støtteberettigede omkostninger¹¹⁹. De støtteberettigede omkostninger kan være det månedlige gebyr, standardetableringsomkostningerne og det terminaludstyr, der er nødvendigt for at slutbrugeren kan få adgang til bredbåndstjenesterne. Omkostningerne til kabler i bygningen og en vis begrænset udbredelse i slutbrugerens private ejendom eller i offentlig ejendom i nærheden af slutbrugerens private ejendom kan også være støtteberettigede, i det omfang de er nødvendige og supplerende i forhold til leveringen af tjenesten.

6.2.2 Anden betingelse: Støtten må ikke uretmæssigt påvirke samhandelsvilkårene på en måde, der strider mod den fælles interesse

194. Statsstøtte bør målrettes situationer, hvor støtten kan føre til en væsentlig forbedring, som markedet ikke alene kan levere, dvs. hvor støtten er nødvendig for at afhjælpe et markedssvigt for så vidt angår udbredelsen af de relevante bredbåndstjenester. Hvis

¹¹⁸ Der kan være forskellige gennemførelsesmetoder i henhold til nationale regler. F.eks. kan konnektivitetsvoucherordningen omfatte betalinger direkte til slutbrugerne eller direkte til den tjenesteudbyder, som slutbrugerne har valgt.

¹¹⁹ Se Kommissionens afgørelse: C(2021) 9549 final af 15. december 2021, sag SA.57496 (2021/N) — Italien — Bredbåndsvouchere til SMV'er (EUT C 33 af 21.1.2022, s. 1).

f.eks. konnektivitetsvoucherordninger ikke er rettet mod at imødekomme slutbrugernes behov med hensyn til anvendelse (f.eks. hvis vouchere misbruges til at støtte udbredelsen i stedet for at tilskynde til efterspørgsel) eller ikke overholder princippet om teknologineutralitet, vil sådanne ordninger ikke være et passende politisk instrument. I sådanne tilfælde vil støtte i form af vouchere påvirke samhandelsvilkårene unødigt i et omfang, der strider mod den fælles interesse, og vil derfor sandsynligvis ikke blive erklæret forenelig med det indre marked.

195. Konnektivitetsvouchere kan ikke anvendes til vedligeholdelse af eksisterende tjenester. Vouchere kan være nødvendige for at anskaffe en ny tjeneste eller for at opgradere den eksisterende. Når konnektivitetsvouchere kan anvendes til at opgradere et eksisterende abonnement, skal medlemsstaterne påvise, at voucherordningen ikke unødigt fordrejer konkurrencen på detail- og engrosniveau, f.eks. at den ikke vil skabe uforholdsmæssigt ekstraordinære gevinster for nogle operatører og samtidig være urimeligt skadelig for andre operatører.
196. Konnektivitetsvouchere skal være teknologineutrale. Slutbrugerne skal have mulighed for at benytte konnektivitetsvouchere til at købe bredbåndstjenester fra enhver støtteberettiget udbyder, der er i stand til at levere dem, uanset hvilken teknologi der anvendes til at levere tjenesten. Konnektivitetsvoucherordningerne skal sikre ligebehandling af alle mulige tjenesteydere og give de endelige slutbrugere det bredest mulige udvalg af leverandører. Til dette formål skal medlemsstaten oprette et onlineregister over alle støtteberettigede tjenesteudbydere eller anvende en tilsvarende alternativ metode for at sikre, at den statslige intervention er åben, gennemsigtig og ikkediskriminerende. Slutbrugerne skal have mulighed for at konsultere sådanne oplysninger om alle virksomheder, der kan levere de støtteberettigede tjenester. Alle virksomheder, der er i stand til at levere støtteberettigede tjenester på grundlag af objektive og gennemsigtige kriterier (f.eks. evnen til at opfylde minimumskravene for levering af sådanne tjenester), skal efter anmodning have mulighed for at blive optaget i onlineregistret eller enhver alternativ placering, som medlemsstaten har valgt. Registeret (eller den alternative placering) kan også stille yderligere oplysninger til rådighed for slutbrugerne, f.eks. hvilken type tjeneste de forskellige virksomheder yder.
197. For at minimere markedsfordrejninger skal medlemsstaterne foretage en markedsvurdering for at identificere de støtteberettigede udbydere i området og indsamle oplysninger til beregning af deres markedsandel. Markedsvurderingen skal fastslå, om konnektivitetsvoucherordningen kan give nogle udbydere en uforholdsmæssig fordel på bekostning af andre og dermed styrke (lokal) markedsdominans. Markedsvurderingen skal også fastslå det faktiske behov for at bruge en konnektivitetsvoucherordning ved at sammenligne situationen i det eller de pågældende interventionsområder med situationen i andre områder i medlemsstaten eller Unionen. Tendenserne i slutbrugernes anvendelse kan også undersøges med henblik på at vurdere og træffe beslutning om voucherordningen.
198. Medlemsstaterne skal gennemføre en offentlig høring om ordningens vigtigste karakteristika. Den offentlige høring skal vare mindst 30 dage.
199. For at være støtteberettiget skal en udbyder af bredbåndstjenester, der er vertikalt integreret og har en detailmarkedsandel på over 25 %, på det tilsvarende engrosmarked tilbyde engrosadgangsprodukter, på grundlag af hvilke enhver

adgangssøgende vil kunne levere de støtteberettigede tjenester på åbne, gennemsigtige og ikkediskriminerende vilkår. Engrosadgangsprisen skal fastsættes i overensstemmelse med principperne i afsnit 5.2.4.4.4.

200. For at begrænse de negative virkninger for konkurrencen må varigheden af en konnektivitetsvoucherordning i princippet ikke overstige tre år¹²⁰. Gyldigheden af vouchere til individuelle slutbrugere må ikke overstige to år.
201. Desuden skal medlemsstaterne overholde kravene i afsnit 7 om gennemsigtighed, rapportering og overvågning.

7. GENNEMSIGTIGHED, RAPPORTERING, OVERVÅGNING

7.1 Gennemsigtighed

202. Medlemsstaterne skal offentliggøre følgende oplysninger på Kommissionens modul for gennemsigtighed i statsstøtte¹²¹ eller på et centralt nationalt eller regionalt statsstøttewebsted:
- a) den fulde ordlyd af afgørelsen om godkendelse af støtteordningen eller den individuelle støtte og dennes gennemførelsesbestemmelser eller et link hertil
 - b) oplysninger om hver individuel støttetildeling på over 100 000 EUR, jf. bilag II.
203. De i punkt 202,b) omhandlede oplysninger skal offentliggøres senest seks måneder efter datoen for tildeling af støtten eller, hvis det drejer sig om støtte i form af skattefordele, senest et år efter udløbet af fristen for indgivelse af skatteangivelsen¹²².
204. Medlemsstaterne skal organisere deres centrale statsstøttewebsted, jf. punkt 202, på en sådan måde, at der er let adgang til oplysningerne. For støtte, der er ulovlig, men efterfølgende findes forenelig, skal medlemsstaterne offentliggøre oplysningerne senest seks måneder efter datoen for Kommissionens afgørelse om, at støtten erklæres forenelig.
205. For at gøre det muligt at håndhæve statsstøttereglerne i henhold til traktaten skal oplysningerne være tilgængelige i mindst ti år fra den dato, hvor støtten blev tildelt. Oplysningerne skal offentliggøres i et regnearksformat, der ikke er ejendomsretligt beskyttet, som gør det muligt at søge på, udtrække og downloade data, og som letter offentliggørelsen af data på internettet, f.eks. i CSV- eller XML-format. Offentligheden skal have adgang til webstedet uden begrænsninger, herunder forudgående brugerregistrering.
206. Kommissionen vil på sit websted offentliggøre links til det nationale eller regionale statsstøttewebsted som omhandlet i punkt 202.

¹²⁰ Under ekstraordinære omstændigheder og med forbehold af Kommissionens vurdering kan en konnektivitetsvoucherforanstaltning forlænges, hvis det er behørigt begrundet, forudsat at den ikke uretmæssigt påvirker samhandelsvilkårene på en måde, der strider mod den fælles interesse.

¹²¹ Offentlig søgning i databasen for gennemsigtighed i statsstøtte, findes på: <https://webgate.ec.europa.eu/competition/transparency/public?lang=da>

¹²² Hvis der ikke er formelle krav om årlige angivelser, anses den 31. december i det år, støtten blev tildelt, som tildelingsdato i forbindelse med indkodningen.

7.2 Rapportering

207. I henhold til Rådets forordning (EU) 2015/1589¹²³ og Kommissionens forordning (EF) nr. 794/2004¹²⁴ skal medlemsstaterne indsende årlige rapporter til Kommissionen om hver støtteforanstaltning, der godkendes i henhold til disse retningslinjer.
208. Ud over de årlige rapporter, der er omhandlet i punkt 207, skal medlemsstaterne hvert andet år forelægge Kommissionen en rapport med centrale oplysninger om de støtteforanstaltninger, der er godkendt i henhold til disse retningslinjer, i overensstemmelse med bilag III.

7.3 Overvågning

209. Medlemsstaterne skal udfærdige detaljerede fortegnelser over alle støtteforanstaltninger. Disse fortegnelser skal indeholde alle de oplysninger, der er nødvendige for at fastslå, at alle forenelighedsbetingelserne i disse retningslinjer er opfyldt. Medlemsstaterne skal gemme disse fortegnelser i ti år fra støttetildelingstidspunktet og skal udlevere dem til Kommissionen efter anmodning.

8. PLAN FOR EFTERFØLGENDE EVALUERING

210. For derudover at sikre, at fordrejninger af konkurrencen og samhandelen begrænses, kan Kommissionen kræve, at ordninger underkastes en efterfølgende evaluering for at kontrollere, a) om de antagelser og betingelser, som førte til beslutningen om forenelighed, er blevet opfyldt, b) om støtteforanstaltningen i lyset af de på forhånd fastsatte mål er effektiv, c) støtteforanstaltningens indvirkning på markeder og konkurrence, og at der ikke opstår urimelige konkurrencefordrejende virkninger i hele støtteordningens løbetid, som er i strid med Unionens interesser¹²⁵.
211. Der vil være behov for efterfølgende evaluering af ordninger med store budgetter eller med nye karakteristika, eller når der forventes betydelige markeds-mæssige, teknologiske eller lovgivningsmæssige ændringer. Under alle omstændigheder vil der være behov for efterfølgende evaluering af ordninger med et statsbudget eller bogførte udgifter over 150 mio. EUR i et givet år eller 750 mio. EUR i løbet af deres samlede løbetid. Den samlede varighed af ordningerne omfatter ordningens og eventuelle tidligere ordningers samlede varighed, der dækker et lignende mål og et tilsvarende geografisk område, fra offentliggørelsen af disse retningslinjer. I betragtning af formålet med evalueringen og for ikke at pålægge medlemsstaterne og mindre støtteprojekter en uforholdsmæssig stor byrde skal efterfølgende evalueringer kun udføres for støtteordninger, hvis samlede varighed overstiger tre år regnet fra offentliggørelsen af disse retningslinjer.
212. Der kan dispenseres for kravet om efterfølgende evaluering for støtteordninger, der er en umiddelbar efterfølger til en ordning, der omfatter et lignende mål og et tilsvarende

¹²³ Rådets forordning (EU) 2015/1589 af 13. juli 2015 om fastlæggelse af regler for anvendelsen af artikel 108 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde (EUT L 248 af 24.9.2015, s. 9).

¹²⁴ Kommissionens forordning (EF) nr. 794/2004 af 21. april 2004 om gennemførelse af Rådets forordning (EU) 2015/1589 om fastlæggelse af regler for anvendelsen af artikel 108 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde (EUT L 140 af 30.4.2004, s. 1).

¹²⁵ Se f.eks. Kommissionens afgørelse C(2012) 8223 final af 20. november 2012, sag SA.33671 (2012/N) — Det Forenede Kongerige — National bredbåndsordning for Det Forenede Kongerige — Broadband Delivery UK (EUT C 16 af 19.1.2013, s. 2).

geografisk område, såfremt denne har været genstand for en evaluering, og der er fremlagt en endelig evalueringsrapport, der er i overensstemmelse med den evalueringsplan, som Kommissionen har godkendt, og dette ikke har givet anledning til negative konklusioner. Hvis den endelige evalueringsrapport for en ordning ikke er i overensstemmelse med den godkendte evalueringsplan, skal ordningen suspenderes med øjeblikkelig virkning.

213. Det er evalueringens mål at kontrollere, om de underliggende antagelser og betingelser for ordningens forenelighed med EØS-aftalen, er opfyldt, navnlig nødvendigheden og effektiviteten af støtteordningen i lyset af dens generelle og specifikke mål. Den bør også vurdere ordningens indvirkning på konkurrencen og samhandelen.
214. Hvad angår støtteordninger, der er omfattet af det evalueringskrav, der er omhandlet i punkt 211, skal medlemsstaterne anmelde et udkast til evalueringsplan, som vil udgøre en integreret del af Kommissionens vurdering af ordningen. Planen skal meddeles:
- a) sammen med støtteordningen, hvis statsstøttebudgettet for ordningen overstiger 150 mio. EUR i et givet år eller 750 mio. EUR over dens samlede varighed
 - b) senest 30 arbejdsdage efter enhver betydelig ændring, som øger ordningens budget til over 150 mio. EUR i et givet år eller 750 mio. EUR over ordningens samlede varighed
 - c) for ordninger, der ikke er omfattet af litra a) eller b), senest 30 arbejdsdage efter bogføringen af udgifter på ordningens officielle konti, der overstiger 150 mio. EUR i det foregående år.
215. Udkastet til evalueringsplan skal være i overensstemmelse med de fælles metodologiske principper, som Kommissionen har fastlagt¹²⁶. Medlemsstaterne skal offentliggøre den evalueringsplan, som Kommissionen har godkendt.
216. Den efterfølgende evaluering skal foretages af en ekspert, som er uafhængig af den støtteydende myndighed, på grundlag af evalueringsplanen. Hver evaluering skal omfatte mindst én foreløbig og en endelig evalueringsrapport. Medlemsstaterne skal offentliggøre begge rapporter.
217. Den endelige evalueringsrapport skal fremlægges for Kommissionen i tilstrækkelig god tid til at give den mulighed for at overveje en eventuel forlængelse af støtteordningen og senest ni måneder inden dens udløb. Denne periode kan afkortes for ordninger, der udløser evalueringskravet i de sidste to gennemførelsesår. Den nøjagtige rækkevidde og de nærmere bestemmelser for hver evaluering angives i afgørelsen om godkendelse af støtteordningen. Ved anmeldelsen af enhver efterfølgende støtteforanstaltning med et lignende mål skal det beskrives, hvordan der er taget hensyn til resultaterne af evalueringen.

¹²⁶ Arbejdsdokument fra Kommissionens tjenestegrene, Fælles metodologi til evaluering af statsstøtte, 28.5.2014, SWD (2014) 179 final, eller nogen af dens efterfølgere.

9. AFSLUTTENDE BESTEMMELSER

218. Kommissionen vil anvende principperne i disse retningslinjer fra dagen efter offentliggørelsen i *Den Europæiske Unions Tidende*.
219. Kommissionen vil anvende principperne i disse retningslinjer på anmeldt støtte, som den skal træffe afgørelse om efter datoen for offentliggørelsen af disse retningslinjer i *Den Europæiske Unions Tidende*, også selv om støtten blev anmeldt før denne dato.
220. I overensstemmelse med Kommissionens meddelelse om fastlæggelse af reglerne for vurdering af ulovlig statsstøtte¹²⁷ vil Kommissionen anvende de regler, der var gældende, da støtten blev ydet, på ulovlig statsstøtte. Kommissionen vil anvende principperne i disse retningslinjer i overensstemmelse hermed, hvis der ydes ulovlig støtte efter deres offentliggørelse.
221. Kommissionen foreslår på grundlag af traktatens artikel 108, stk. 1, medlemsstaterne følgende passende foranstaltninger:
- a) Medlemsstaterne skal om nødvendigt ændre deres eksisterende støtteordninger for at bringe dem i overensstemmelse med afsnit 7.1 i disse retningslinjer senest 12 måneder efter offentliggørelsen i *Den Europæiske Unions Tidende*.
 - b) Medlemsstaterne bør give deres udtrykkelige, ubetingede samtykke til de foreslåede passende foranstaltninger (inklusive ændringer) i litra a) senest to måneder efter datoen for offentliggørelsen af disse retningslinjer i *Den Europæiske Unions Tidende*. Modtager Kommissionen ikke noget svar inden for de to måneder, vil den antage, at den pågældende medlemsstat ikke kan tilslutte sig de foreslåede foranstaltninger.

¹²⁷ EFT C 119 af 22.5.2002, s. 22.